

Bunjevačko-Šokačka

D A N I Č A

ILI

SUBOTIČKI KALENDAR

ZA PROSTU GODINU

1885.

IZDAJE

GJURO KREČI.

Cina je 25 nov.

U SUBOTICI,

Tiskano kod Šlesinger Šandora.

Bunjevačko-Šokačka

D A N I C A

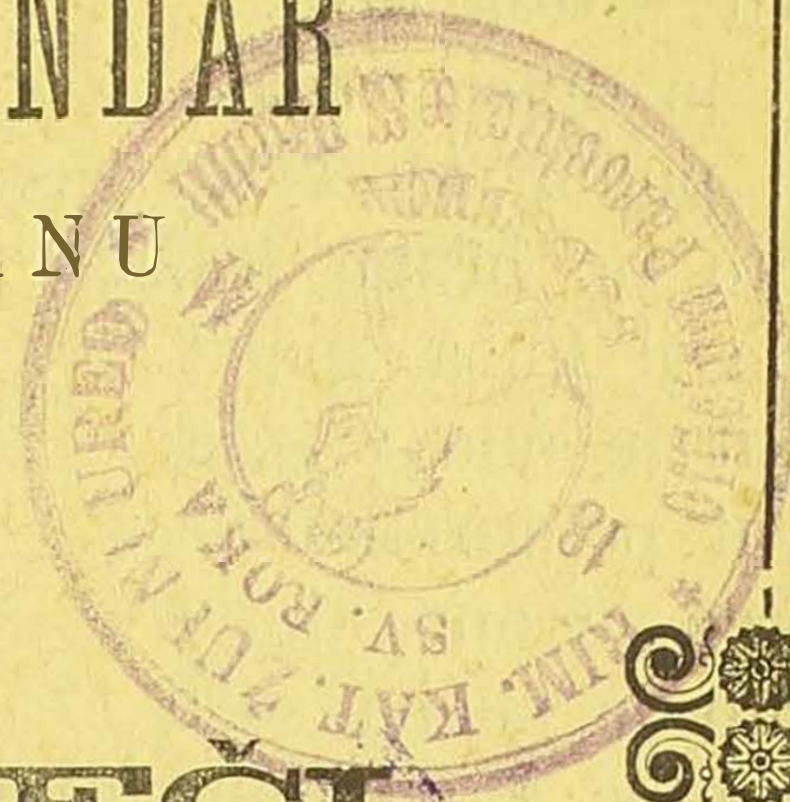
ILI

SUBOTIČKI KALENDAR

ZA PROSTU GODINU

1885.

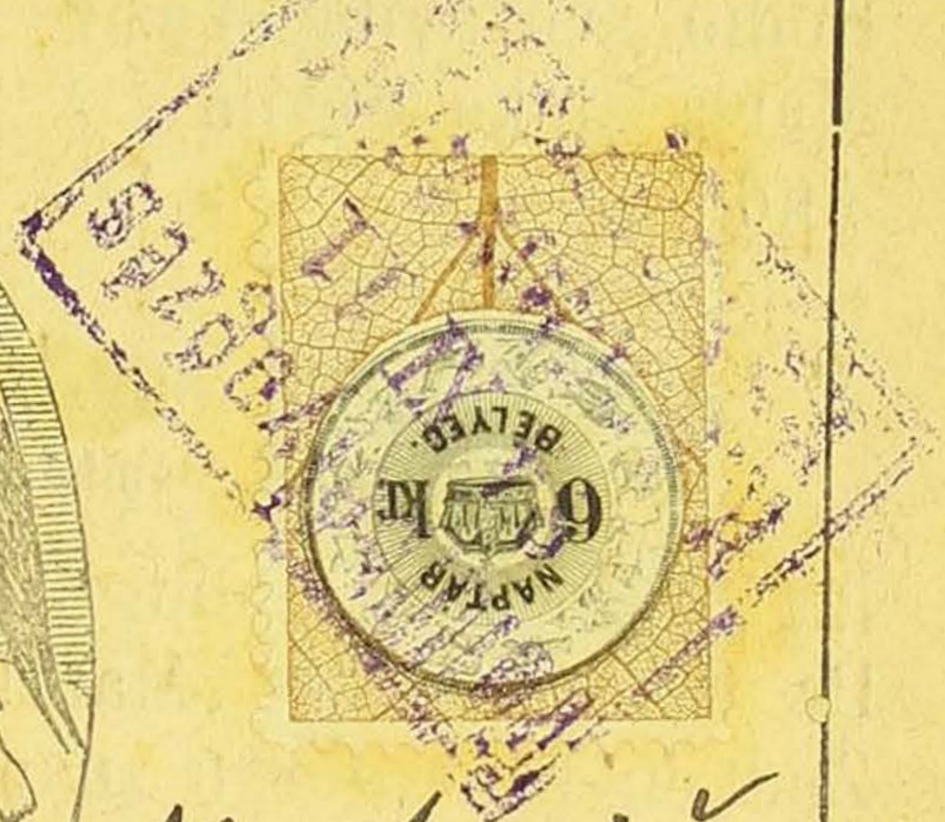
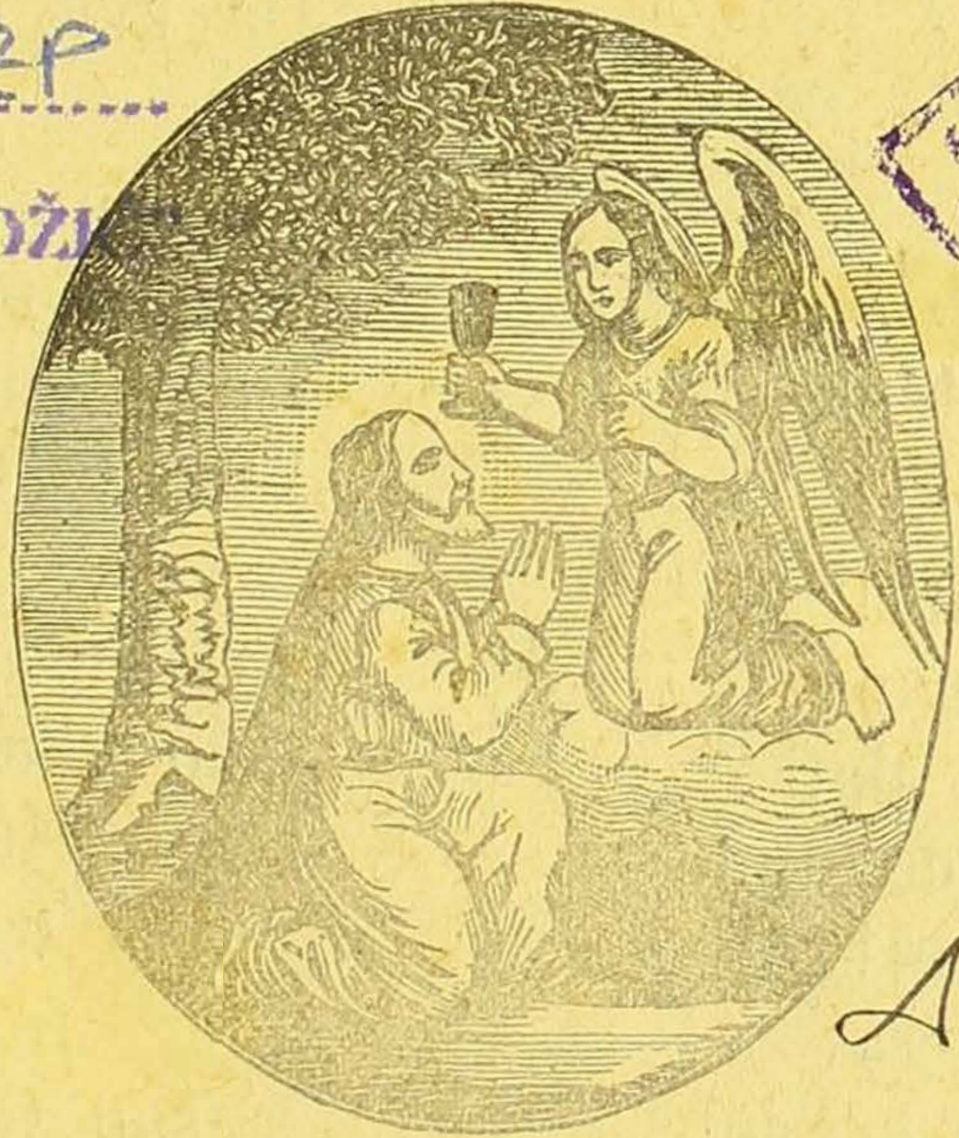
IZDAJE

GJURO KRECI

INSTITUT „IVAN ANTUNOVIĆ“

Br. 26/97. ZP

SUBOTICA
KNJIŽNICA „IVAN KUJUNĐIĆ“

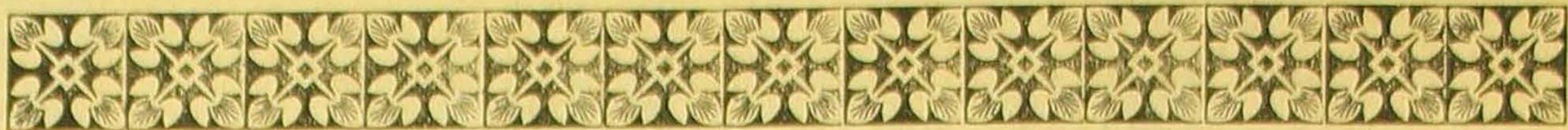
*Is knjižnice
Ljiljana Kopić
Subotica 173*

U SUBOTICI,

Tiskano kod Šlesinger Šandora.

ZNK.VH.O

Na badnje večē.

Sta se onde sjaje ?
Kod betlemske štale ;
Što li tako piva ?
Ko vesela diva.
Il je ono zvizda,
Il pomorska vila ?
Što no braću traži,
Da ji kuša spasit.
Nit je ono zvizda,
Nit pomorska vila ;
Već je ono andjo
Što je sneba sašo.
Lip je nami dono glas
Rodio sve svita spas !
Marja sinka povija
Andjo piva ! gloria !

Materino blago.¹

Iz madjarskog po Jámbor-u.

Iz škole se žuri dite
Pa veselo viče : „Mati !“
Zadaću sam dobro znao
Šta ćeš mi sad zato dati ?“
„Šta ti znam dat srce moje
Željo moja, golube moj !
Uboga sam.“ Poljubi ga
Što mu mož dat to je sve joj.
„Kazala si bogata si,
Najveće je blago tvoje ;
A sada si tako tužna

Da i mene srce bole.“
„Jeste sinko bogata sam :
To mi dobar uči dobro
Najveće je blago moje,
Što mi Bog te dao u poklon.“
I da nemoj se bojat' mati !
Bogata si dok si živa :
Ja ću uvijek dobro učit
Sima š uvijek blago — sina.

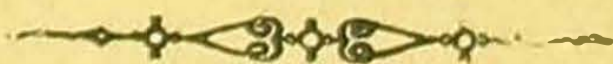
Želja divojačka.

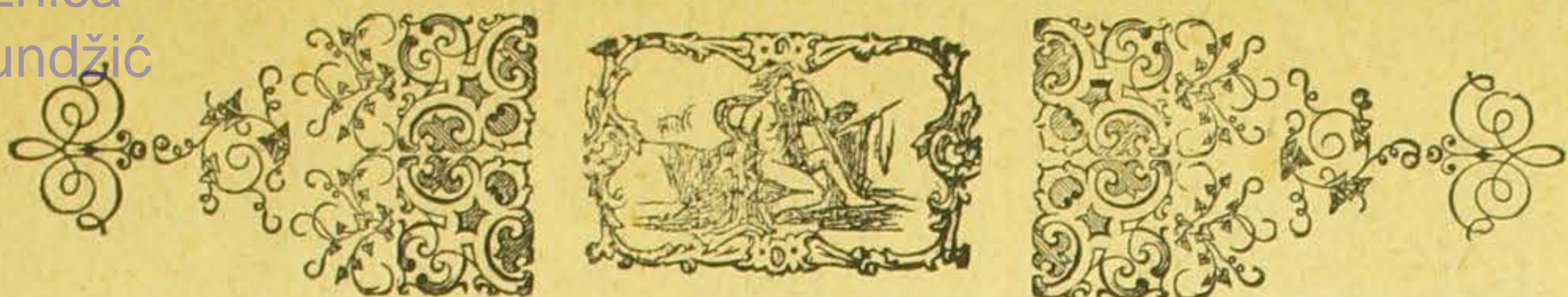
Lipa večer lipša noć
Bar da hoće doć
Da poljubi hladno lice
Da krv uzavrije.

Ded miseče dragi
Venjer nam upali
Da mi dika vidi pute
Bar do nase kuće.

Još miseče plavetni
Čelo dike razvedri
Da ne tuži bar dok ljubi
Pukni ce mi grudi.

A sad tebi laku noć
Virni slugo možeš proć
Smije mi se moja dika
Pa svitli menikar.

SIEČANJ,

JANUARIUS, XXXI dana.

Dani	Kat. i Prot.	Pravoslav.	Vrieme	S. iz.	S. zap.
Četv.	1 Nova god.	20 Ignac M.	☉ 6 s. 42	7 51 4	13
Pet.	2 Makario	21 Juliana	☽ u jutro	7 51 4	14
Subot.	3 Genovev	22 Anastaz	hladno	7 51 4	15

1) Pošto je Herodes umro. Mat. 2.

Ned.	4 Tito B.	23 F 30 40M.	vetrev.,	7 51 4	16
Pon.	5 Telesfor	24 Eugen	trajno	7 50 4	17
Utor.	6 Bogojav	25 A Božić	hladno	7 50 4	18
Sried	7 Nikodem	26 Z Bogor	vrieme	7 50 4	19
Četv.	8 Severin	27 Sv. Step.	☉ 4 s. 53	7 49 4	20
Pet.	9 Julio	28 2T. Muč.	☽ u jutro	7 49 4	22
Subot.	10 Pavao P.	29 Mladen	hl. vjetar	7 49 4	23

2) Dvanaest godišnja Isus u hramu Luk. 2.

Ned.	11 D1 Higin	30 F31 An.	bistro,	7 48 4	25
Pon.	12 Ernesto	31 Melania	liepizim-	7 48 4	26
Utor.	13 Hilarij	1 Sieč 1885	ski dani,	7 47 4	27
Sried	14 Feliks P.	2 Silvest.	zat. vie-	7 47 4	28
Cetv.	15 Mavro o.	3 Malahij	tar snieg	7 46 4	30
Pet.	16 Marcel	4 70 apos.	☉ 9 s. 53	7 45 4	31
Subot.	17 Antun P.	5 Teofem	č. po pod	7 44 4	32

3) Svatba u Kani galilejskoj. Ivan 2.

Ned.	18 D2 Ine Is.	6 F Bogoj	Priska	7 44 4	34
Pon.	19 Sara	7 Ivan Kr.	☉ 9 s.	7 43 4	36
Utor.	28 Fab. Seb.	8 Georgij	☽ p. noc.	7 42 4	37
Sried	21 Agneza	9 Polijek	stalno	7 41 4	38
Cetv.	22 Vinko	10 Grigorij	veoma	7 40 4	39
Pet.	23 Zar. B. D	11 Teodoz.	hladno	7 39 4	40
Subot.	24 Timoteo	12 Tacian	☽ 2. s. 42	7 38 4	42

4) O gubavcu. Mat 8

Ned.	25 D3 Obr. P.	13 F Triod	č, u jutro	7 37 4	44
Pon.	26 Polykarp	14 Sava I.	jaki	7 36 4	45
Utor.	27 Ivan K.	15 Pavo T.	vietar,	7 35 4	47
Sried,	28 Karlo V.	16 Ver P.	snieg,	7 34 4	49
Četv.	29 Franjo S.	17 Aut. Vel	oblacno	7 33 4	50
Pet.	30 Adelgun	18 Atanas	☉ 5 s. 45	7 31 4	52
Subot.	31 Petar N.	19 Makar.	☽ po pod.	7 30 4	54

Mjesečne miene.

☉ Pun mjesec 1-og, u 6 s. 42 časa u jutro; sa stalnim veoma hladnim vremenom

☾ Zadnji četvrt 8-og 4 sat. 53 časa u jutro; hladno, spočetka vedro, konačno oblačno i snieg.

☽ Mladi mjesec 16-og, 9 s. 53 časa u jutro; bistro liepo vrieme uzto stalno veoma hladno.

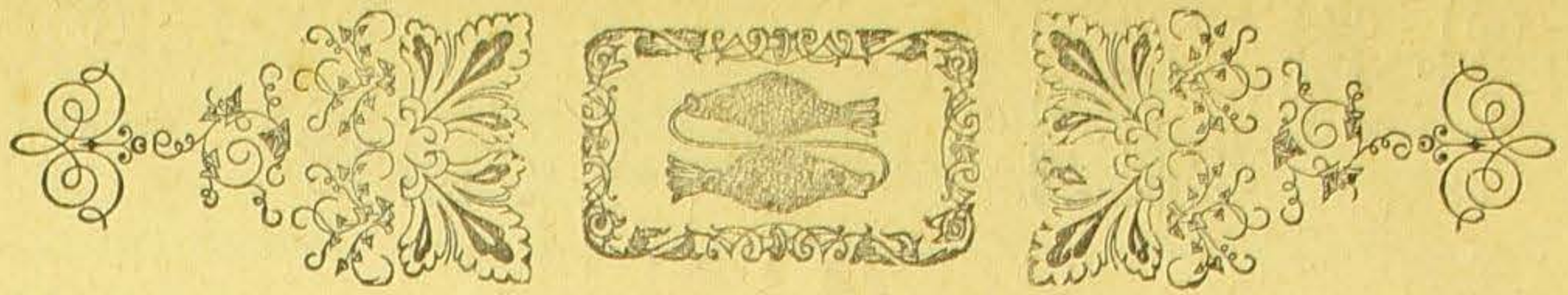
☽ Prvi četvrt 24-og, 2 sat. 42 čas. u jutro; oblačno jaki vjetar, snieg.

☉ Pun mjesec (po drugu put) 30-og. 5 s. 45 č. p. podne; promienlivó, komaćno snieg.

Duljina dana 1.: 8 s. 22 časa. U siečnju naraste dan za 1 sat. i 2 časa.

Vrieme po izkustvu.

Liepo i stalno vrieme običajno nastaje: Kad se južno zapadni vjetar okrene u sjevero zapadni. Ako nuz iztočni vjetar malko sniega pada. Kad se na zapadu gusta magla diže. Ružno, u obće mlako vrieme nastaje: Kad se sjevero istočni vjetar mienja; kad djubre smrdi.

VELJACE,

FEBRUARIUS, xxviii dan.

Dani | Kat. i Prot. | ☉ | Pravoslav. | Vrieme | S.iz | S.zap.

5. O poslenicah u vinogradu. Mat. 20.

Ned.	1 D Sedam.		30 F. Sedam	Ignac b.	7	28	4	55
Pon.	2 Sviet. M.		21 Maksim.	snieg	7	27	4	57
Utor.	3 Blaž. B. M.		22 Timotej	promien.	7	26	4	58
Sried.	4 Veronika		23 Kliment	zat. veo-	7	24	5	0
Četv.	5 Agata		24 Ksenija	ma hlad	7	23	5	1
Pet.	6 Dorotea		25 Grigorij	☉ 11s.54		22	5	3
Subot	7 Romuald		25 Ksenof.	☾ na voč		20	5	4

6) O sijaču i sjemenu Luka 8.

Ned.	8 D 1 Sostd.		27 F. Mesep.	Ivan m.	7	18	5	6
Pon.	9 Apolonij.		28 Jefrem	oblačno,	7	17	5	7
Utor.	10 Školastik		29 Ignac	stalno	7	16	5	9
Sried	11 Desiderij		30 Vasil v.	hladno,	7	15	5	11
Četv.	12 Eulalia		31 Cir. i Iv.	često	7	13	5	12
Pet.	13 Fuska dj.		1 Veljača	snieg,	7	11	5	14
Subot	14 Valent		2 Svječa	blago vr.	7	9	5	16

7) Isus izliečio sliepca. Luka 18.

Ned.	15 D 2 Petd.		3 F. Štrop	☉ 3 s. 58	7	8	5	17
Pon.	16 Julijana		4 Isidor	č. u jutro	7	6	5	19
Utor.	17 Fašnjak		5 Agata	P. Sabb.	7	4	5	21
Sried.	18 Čista sr.		6 Vukol	☉ 11		7	2	23
Četv.	19 Konrad		7 Partenij	s. 35 ps. p.	7	0	5	24
Petr.	20 Eleuterio		8 Teodor	liepo, ali	6	58	5	26
Subot	21 Ursula		9 Niekefor	hladno	6	57	5	27

8) Isus napastovan od djavla. Mat. 4.

Ned.	23 D 3 Čista		10 F. N. p.	☾ 11s.47	6	55	5	29
Pon.	23 Romana		11 Vasilij	č. popod	6	53	5	30
Utor.	24 Matija ap		12 Melet.	snieg,	6	51	5	32
Sried	25 Kvatri †		13 Martin	jutrom	6	49	5	33
Četv.	26 Viktor		14 Auksent	magla,	6	47	5	35
Pet.	27 Leander †		15 Onesim	neugod	6	45	5	37
Subot	28 Roman o. †		16 Pamfil	no, hlad.	6	43	5	38

Mjesečne miene.

☾ Zadnji četvrt 6-og, 11 sat. 45 čas. na večer; umjerenno hladno vrieme, čestim sniegom i maglom, prema koncu blagom, prema većom stranom oblačno vrieme.

☉ Mladi mjesec 15-og, 3 s. 28 čas. u jutro; vrieme početkom vedro, nu veoma hladno, uzto česti vjetar, prema koncu sledi oblačno vrieme.

☽ Prvi četvrt 22-og, 11 sat. 47 čas. prije podne; za maglovitimi jutri i večeri, oblačno neugodno vrieme, kad kada snieg.

Duljina dana 1.: 9 sat. 27 cas.

U veljači naraste dan za 1 sat i 28 časova.

Vrieme po iskustvu.

Mrzlo, liepo i stalno vrieme će biti: ako piri jugo iztočni vjetar. Ako je mjesec jako bled. — Ako večerno rumenilo jako visoko dosiže.

Zlo pako, ili mehko vrieme će biti: Ako posle duže zime snieg u slici leda pada, što se lahko pozna kad udara u prozor.

OZUJAK,

MARTIUS, ima XXXI dana.

Dani	Kat. i Prot.	Pravoslav.	Vrieme	S. iz.	S. zap
9) Preobraženje Isusovo. Mat. 17.					
Ned.	1 D. Pačist	17 F 2 Teod.	4 17	6 42 5	39
Pon.	2 Simplic.	18 Lav P.	č. u jutr.	6 40 5	41
Tor.	3 Kunigun	19 Archipp	mirno	6 38 5	42
Sried.	4 Teofil	20 Lav B	vedro, i	6 37 5	44
Četv.	5 Eusebius	21 Timotej	ugodno,	6 35 5	45
Pet.	6 Mirko	22 Mavricij	malko	6 33 5	46
Subot	7 Toma A.	23 Polikar	hladno	6 31 5	48
10) Isus iztjeriva djavla. Luka 11.					
Ned.	8 D 5 Bezim	24 F 3 Iv. Gl.	8 s 0	6 28 5	49
Pon.	9 Francisk.	25 Tarasij.	č. naveč.	6 26 5	51
Tor.	10 40 Muč.	26 Propir	blago ki-	6 24 5	52
Sried	11 Heraklij	27 Prokop	šovitovr	6 22 5	54
Četv.	12 Grgur	28 Vasil.	zat. vedr.	6 20 5	55
Pet.	13 Rozina	1 Ozujak	kad kad.	6 18 5	56
Subot	14 Matilda	2 Teodor	vjetar	6 16 5	58
11) Isus nahranio 5000 ljudi. Ivan 6.					
Ned.	15 Laetare	3 F 4 Jevtr	Krištof	6 13 6	0
Pon.	16 Henrika	4 Geras	☉ 6s 53	6 12 5	1
Tor.	17 Getruda	5 Konon	pop., ne-	6 10 6	2
Sried	18 Aleksan.	6 42 Muč	vidlj. po-	6 8 6	4
Četv.	19 Josip z. M.	7 Basilio	merč. sn.	6 6 6	5
Pet.	20 Niceta	8 Teofilak	☉ 11	6 4 6	6
Subot	21 Benedikt	9 40 muč.	23č p.op.	6 2 6	8
12) Žudije hoće da kamenuju Isusa. Ivan 8.					
Ned.	22 D 7 Gluha	10 F 5 Kodr.	Poč. pr.	6 0 6	10
Pon.	23 Viktorija	11 Sofron.	☾ 6 s. 39	5 58 6	12
Tor.	24 Gabriel	12 Teofan	č popod.	5 56 6	13
Sried.	25 Blagovio	13 Nicefor	vedro,	5 54 6	15
Četv.	26 Emanuel	14 Bened.	liepo vr.	5 52 6	17
Pet.	27 7 žalost	15 Agapio	☉ 5 s.	5 50 6	19
Subot	28 Guntram	16 Savin	56č p. p.,	5 48 6	21
13) O ulazu Isusovom u Jeruzolim. Mat. 21.					
Ned.	29 D 8 Cvjet.	17 F 6 Cvj.	vidljiva	5 46 6	23
Pon.	30 Quirin	18 Kiril	pomerč.	5 44 6	25
Tor.	31 Amos Pr.	19 Krisant	mjeseca	5 42 6	27

Mjesečne miene.

☉ Pun mjesec 1-og, 4 sat. 17 č. u jutro, s liepim ali hladnim vremenom.

☾ Zadnji četvrt 8 og, 8 s. Očas. na večer, vrieme promienljivo i vjetrovito.

☾ Mladi mjesec 16-og, 6 s. 53 č. po podne, sa kod nas nevidljivim pomrčanjem sunca; hladno noudgodno vrieme.

☾ Prvi četvrt 23 og, 6 sat. 39. čas po podne; vedro ljepo vrieme.

☉ Pun mjesec 30 og, 5 sat. 56 čas. po podne, vidljivo pomerčanje mjeseca, s kišom.

Duljina dana 1. 10 sat. 57 cas.
U ožunku naraste dan za 1 sat. i 48 čas.

Vrieme po izkustvu.

Kakovo je vrieme oko 9. ožujka, takvo običaje ostati kroz cijeli mjesec. Ako je siečanj vruč bio, ožujak je hladan. Suh ožujak obećajo liep svičanj. Bure u vrieme kad su dani i noći jednako dugi, proriču plodnu godinu. Ako su sunce i mjesec pri izlazi neobično veliki, bit će kiše; isto tako i kad se zvona daleko čuju.

TRAVANJ,

Aprilis, ima XXX dana.

Dani	Kat. i Prot.	☉	Pravoslav	Vrieme	S. iz.	S zap
Sried	1 Hugó b.		20 Sava m.	kiša	5 39	6 28
Četv.	2 Vel. C.		21 Vel. Čet.	Franj. P.	5 37	6 30
Pet.	3 Vel. P.		22 Vel. pot.	Rikard	5 35	6 31
Subot	4 Vel. S.		23 Vel. Sub.	Ambroz.	5 33	6 32

14) O uskrsnuću Isusovu. Mark. 16.

Ned.	5 D Uzkr N		24 F Uskrs.	Vinko	5 31	6 33
Pon.	6 Uzkr. P.		25 Uskr. P.	Siksto p.	5 30	6 34
Utor.	7 Herman		26 Gabr. a.	☉ 3 s. 59	5 28	6 35
Sried	8 Desiderij		27 Matrina	☾ po podn.	5 26	6 36
Četv.	9 Celestin		28 Illarion	ugodni	5 25	6 37
Pet.	10 Ezekiel		29 Marko v.	dan. bla-	5 23	6 38
Subot	11 Lav. I. p.		30 Jovan	go vriem	5 20	6 39

15) Isus na zatvorena vrata unišao. Ivan 20.

Ned.	12 D1 Blel n.		31 F1 Ipat	Julio	5 18	6 40
Pon.	13 Justin		1 Travanj	vjetar,	5 17	6 41
Utor.	14 Tibureij		2 Tito Cud	kad. kiša	5 15	6 42
Sried	15 Anastisia		3 Nikita	☉ 7 s. 7	5 13	6 43
Četv.	16 Turibij		4 Josip	č. u jutro	5 11	6 44
Pet.	17 Rudolf		5 Teodul	dosta	5 9	6 45
Subot	18 Apollon		6 Entieh	toplo vr.	5 8	6 47

16) O dobrom pastiru. Ivan 10.

Ned.	19 D2 Misec		7 F2 Geor.	☉ 11 s. 42 poć.	5 6	6 48
Pon.	20 Agnes		8 Herod	vedro	5 4	6 49
Utor.	21 Anzelmo		9 Evpsih	☾ 12s36	5 0	6 53
Sried	22 Sot. i Caj		10 Terencij	č. u jutro	4 59	6 55
Četv.	23 Adalbert		11 Antipa	kiša	4 57	6 56
Pet.	24 Gjuro		12 Vasul	bura	4 55	6 57
Subot	25 Marko e.		13 Artem			

17) Za kratko vrieme opet ćete me vidjeti. Ivan 16

Ned.	26 D 3 Jabil		14 F 3 Mart.	Kleto P.	4 53	6 59
Pon.	27 Peregrin		15 Aristar	promj.,	4 52	7 0
Utor	28 Živko m.		16 Agapija	zat. ljepo	4 49	7 2
Sried	29 Petar m.		17 Vod. bl.	☉ 7 s. 30	9 48	7 3
Četv.	30 Sv. Kat.		18 Jov. D.	č. u jutro	4 47	7 4

Mjesečne mieno.

☾ Zadnji četvrt 7-og 3 s. 59 čas. po podne; početka blago liepo, prema konou vjetar, kiša.

☾ Mladi mjesec 15-og 7 s, 7 čas. u jutro vedro skoro toplo zatim pako promjenljivo vrieme.

☾ Prvi četvrt 22-og. 12 s. 36 č. u jutro; vrieme promienljivo, burom zatim većom stranom liepo.

☉ Pun mjesec 29-og 7 s. 30 č. u jutro: hladno oblačno vrieme, zatim topli vjetar i liepo vriem.

Duljina dana 1.: 12 s. 49 cas
U travnju naraste dan za 1 sat. 28 časa.

Vrieme po izkustvu.

Kad je u travnju jako ugodno sliedi hrdjav svi-banj. Bure u travnju zna-če vlažnu godinu. Kad se plava i žuta boja na dugi dobro vide, bit će njeko-lko dana liepo. Kiša oko Uskrsa proriče, da će bi-ti malo raži. Ako je oko Gjurgjeva ražtoliko, da se gavran u njoj može sakri-ti; biti će obilan plod.

SVIBANJ,

MALUS, ima xxxl dan.

Dani	Kat. i Prot.	☉	Pravoslav	Vreime	S. iz.	Szap
1	Fil i Jak		19 Ivan P.	topli vj.	4 45 7	4
2	Sigism.		20 Teod. F.	oblačno	4 43 7	5
18) Vraćom se k onomu, tkome je poslao Ivan 16.						
3	D3 Cantat		21 F4 Jan.	† našast	4 41 7	7
4	Florian		22 Theod. S.	vjetrvit.,	4 40 7	9
5	Vincenc		23 Sv. Gjar.	oblačno	4 39 7	10
6	Ivan pr.		24 Zakar.	zat. ljep.	4 37 7	11
7	Stanko		25 Mark e.	☾ s. 58	4 35 7	12
8	Mijo		26 Vasil	č. u jutre	4 34 7	13
9	Gregorij		27 Simo	ugodno	4 33 7	15
19) Štograd tražite u moje ime. dobitćete Ivan 16.						
10	D5 Bogat		28 F5 Jazon	Antun R.	4 32 7	16
11	Beatr.	} Proš. dani	29 9 Mučen	vedro,	4 30 7	18
12	Pankr.		30 Jakob a.	u jutro	4 29 7	19
13	Servac		1 Svibanj	hladno	4 28 7	20
14	Sperovo		2 Sperovo	☾ 4 s 34	4 27 7	21
15	Sofija		3 Tim. M.	č po pod.	4 26 7	22
16	Ivan Nep.		4 Pelagija	oblačno	4 25 7	24
20) Kad dodje utjesitelj. Ivan 15 i 16. pog.						
17	D3 Fraud.		5 F6 Iren	Ubald	4 24 7	25
18	Srečko		6 Job	☉ 20. ☾	4 23 7	26
19	Ivon sv.		7 † našaš	11 s. 28 č.	4 21 7	27
20	Bernard		8 Jovan a	nedju	4 20 7	29
21	Konstant		9 Izaija p.	☾ 7 s. 1	4 19 7	30
22	Julia D.		10 Sim. ap.	č. u jutro	4 18 7	31
23	Dezider		11 Kir. i M.	obl., kiša	4 17 7	32
21) Tko mene ljubi, činiti će zapoviedi moje. Ivan 14.						
24	D Dužovi		12 F Dužov	Janka	4 16 7	34
25	Duž. Pon.		13 Duž. Pou	Urban	4 15 7	35
26	Fillp N.		14 Izidor	vedro	4 14 7	36
27	Kvatni		15 Pahom.	Ivan P.	4 13 7	37
28	Vilium b.		16 Tihon	☉ 9 s. 47	4 12 7	38
29	Maksim		17 Andron	č. na več.	4 11 7	39
30	Ferdin.		18 Teodot.	vjetrov.	4 11 7	40
22) Dana mi je sva moć. Mateo 28.						
31	D S. Troj.		19 F1 S. sv.	Augjela	4 10 7	42

Mjesečne miene.

☾ Zadnji četvrt 7-og, 9 s. 59 čas. u jutro ; ugodno vedro vrieme. hladni, mi jutri prema koncu kišovito.

☽ Mladi mjesec 14-og, 4 s. 34 č. po podne; vjetrovito promienljivo većom stranom hladno vrieme.

☾ Prvi četvrt 21-og, 7s. 1 č. u jutro ; s početka oblačno, česta kiša i vjetar, zatim vedro konačno promjenljivo.

☽ Pun mjesec 28-og 9 s. 47 č. na večer ; promjenljivo, vjetrovito, zatim mirno i liepo, temperatura se čize.

Duljina dana 1; 14 s. 19 c.
 U svibuju naraste dan za 1 sat i 13 časa.

Vrieme po izkustvu.

Liepo vrieme će biti :
 Ako je večerno rumenilo zlatno boje ; ako se pri zalazu sunca na vodi i na njiva gusta magla diže ; ako kraljevska žabica visoko sjedi i krekeće.
 Zlo vrieme sliedi : Ako ima jutrnjeg rumenila pri izlazu sunca : ako vrhunice bregova pokriva magla
 Ako je večerno rumenilo veoma crveno.

LIPANJ,

JUNIUS, ima xxx dana.

Dani	Kat. i Prot.	☉	Pravoslav	Vrieme	S.iz.	S.zap
Pon.	1 Ni kad em		20 Tatál	zrak po-	4	9 7 43
Utor.	2 Erazmo		21 Sila i II.	staje	4	9 7 44
Sried	3 Eugen		22 Basilid	topao	4	8 7 44
Četv.	4 Bonifacio		23 Mihailo	Kvirin	4	8 7 45
Pet.	5 Norbert		24 Simeon	liepo vr.	4	7 7 45
Subot	6		25 Jovang.		4	7 7 46

23) O velikoj večeri. Luka 14.

Pon.	8 Robert		Karp.		4	7 7 47
Utor.	9 Medardo		26 Terap.	stalno	4	6 7 47
Sried	10 Srečko		28 Nikita	liepo i	4	6 7 48
Četv.	11 Margar.		29 Teodos.	već toplo	4	6 7 48
Pet.	12 Barnaba		30 Izak	vrieme	4	6 7 49
Subot	13 Antun P.		31 Hermia	☉ 11s.59	4	5 7 49
				č. po noći	4	5 7 50

24) O zabludjeloj ovci. Luka 15.

Pon.	15 Bazil		Nikof	toplo,	4	5 7 51
Utor.	16 Vid muč		3 Lucian	česte bu-	4	5 7 51
Sried	17 Franjo R.		4 Mitrof	re, kon.	4	5 7 52
Četv.	18 Adolf		5 Dorotej	kiša i	4	4 7 53
Pet.	19 Marcel		6 Visar	vjetar	4	4 7 53
Subot	20 Juliana		7 Todor	☉ 3 s. 5	4	4 7 53
	20 Silverij		8 Theodot	č. popod.	4	4 7 53

25) Ob obilnom ribolovu. Luka 5.

Pon.	22 Vjek.		Kiril		4	4 7 54
Utor.	23 Patlin		10 Timotej		4	4 7 54
Sried	24 Sidonija		11 Vartol.		4	5 7 54
Četv.	25 Ivan Kr.		12 Onufrij	Najdulji	4	5 7 54
Pet.	26 Prosper A.		13 Akilina	dani.	4	5 7 54
Subot	27 Ivan i P.		14 Elisej	promien	4	6 7 54
	27 Ladislav		15 Amos		4	6 7 54

26) Ako nebudet pravedniji od farizeja. Mat. 5.

Utor.	30 Lav P.		Tych.		4	7 7 54
	28 D5		17 Manojlo	toplina	4	8 7 54
	29 Sp. Pav.		18 Leontii	raste	4	9 7 54

Mjesečne miene.

Zadnji četvrt 6-og. 1 s. 21 čas. u jutro; stalno vedro nu već toplo vrieme.

☉ Mladi mjesec 21-og. 11 sat. 59 č. noćju; vrieme toplo čestum burrom i kišom.

☾ Prvi četvrt 19-og. 3 sat. 5 čas. po podne; nenadano promienlivo; vietrovito vrieme, konačno kiša.

Pun mjesec 27-og. 12 s. 37 č. po podne; oblačno vrieme, bura i rastuća toplina.

Duljina dana 1.: 15 sat. 34 cas.

U Lipnju raste dan jošte 16 časovah a zatim pada za 5 časovah.

Vrieme po izkustvu.

Liepo vrieme će biti:

Ako se kresnica jako sjaji; ako se riedki bieli oblaci razidju; ako zukavice večerom na gusto prše. Hrdjavo vrieme ili kiša će biti: Ako se mnogo žaba pokazuje; ako se mačke ližu i čiste; ako se kokoši u prašini lepršu; ako psi travu jedu, kad krtice visoke irpe prave.

SRPANJ,

JULIUS, ima xxxi dan.

dan	Kat. i Prot.	☉	Pravoslav.	Vrieme	S. iz.	Szap
ried	1 Teobaldo		19 Juda	dobro	4 9	7 54
etv.	2 Pohod. G.		20 Metodij.	toplo,	4 10	7 54
et.	3 Eulog.		21 Julijan	česta ki-	4 11	7 53
obot	4 Udalrik		22 Jevsevij	ša i bura	4 12	7 53
27) Isus nahranio 5000 ljudi. Mark. 8.						
ed.	5D 4 Cir. i M.		23 F. Agr.	☾ 1s. 42	4 13	7 52
on.	6 Izaija		24 Ivanj. d.	č. po pod.	4 14	7 52
or.	7 Vilibald		25 Fevron.	vrieme	4 15	7 51
ied.	8 Kilijan		26 David	u jutro	4 16	7 50
etv.	9 Lukrec.		27 Samson	hladno,	4 17	7 49
et.	10 Amalia		28 Cir. Iv.	danju	4 17	7 48
obot	11 Pio p. V.		29 Petr. i P	oblačno	4 18	7 48
28) O krivih prorocih. Mat. 7.						
ed.	12D 7 Hinko		30 F. 12 Ap.	☾ 6 s. 32	4 19	7 47
on.	13 Margar.		1 Srpanj.	č. u jutro	4 20	7 47
or.	14 Bonaven.		2 P. Mar.	oblačno	4 21	7 46
ied.	15 R. Apost.		3 Jakinto	bure,	4 22	7 46
etv.	16 Škapul. M.		4 Andrija	kiše,	4 23	7 45
et.	17 Aleksij		5 Atanas	razuća	4 24	7 44
obot	18 Fridrik		6 Sisoj L.	topljina	4 25	7 43
29) O nepravednom domaćinu. Luka 16.						
ed.	19D 3 Pav. M.		7 F. 3 Toma	☾ 1 s. 36	4 26	7 43
on.	20 Ilija pr.		8 Prokop	č. u jutro	4 27	7 42
or.	21 Daniel p.		9 Pankr.	kišovito	4 28	7 41
ed.	22 Marija M.		10 45 Muč.	☾ 4 s.	4 29	7 40
etv.	23 Liboria		11 Olga	476. več.	4 30	7 39
et.	24 Kristina		12 Proklo	Pasji d.	4 32	7 38
obot	25 Jakob ap.		13 Gavriel	vel. vruč.	4 33	7 37
30) Isus oplakuje Jerusolim. Luka 19						
ed.	26D 9 Anna		14 F 9 Akila	kiša	4 34	7 36
on.	27 Pantelija		15 Kirik	☾ 8 s. 33	4 35	7 35
or.	28 Inoncent		16 Atinog.	č. u jutro	4 36	7 33
ed.	29 Marta		17 Marian	toplivje-	4 37	7 31
etv.	30 Abdon		18 Sisoas	tar, kišo-	4 39	7 30
obot	1 s. L		19 Makron	vito	4 40	7 29

Mjesečne miene.

Zadnji četvrt 5-og, 1 s. 42 č. po podne; oblačno, topli dani hladna jutra.

☾ Mladi mjesec 12-og, 6 sat. 32 č. u jutro; jako toplo vrieme, česta bura i kiša.

☾ Prvi četvrt 19-og, 1 sat. 36 čas. u jutro; kišovito, nu toplina sve većmu raste.

☾ Pun mjesec 27-og, 3 s. 39 čas. u jutro; stalno toplo kišovito vrieme, kad kada bura, prema koncu topao vjetar i vedro vrieme.

Duljina dana 1.; 15 s. 19 o. Dan pada u srpnju za 57. čas.

Vrieme po izkustvu.

Dobromu se je vremenu nadati: Ako je pri zalazu sunca liepo bilo; kad slavulji marljivo pjevaju. Ako jutrom i večerom dim upravo u vis ide. Kad se kiša promieni u maglu.

Zlo će vrieme biti: Ako je pri izlazu sunca bura; ako pietli kukuriču posle sunčanoga zahoda; kad su kokoši žalostne. Ako se vodne pice često lupaju.

KOLOVOZ,

AUGUSTUS, ima XXXI dana.

Dani	Kat. i Prot.	Pravoslav.	Vrieme	S. iz	Szap
------	--------------	------------	--------	-------	------

Subot	1 Verig P.	20 Ilija pr.	bura	4 41	7 27
-------	------------	--------------	------	------	------

31) O farizejih i očitniku. Luka 18.

Ned.	2 D. 10 Pore.	21 F10 Sim.	vedro vr.	4 42	7 25
------	---------------	-------------	-----------	------	------

Pon.	3 August. B.	22 Mar. M.	11 s. 11	4 44	7 24
------	--------------	------------	----------	------	------

Utor.	4 Dominik	23 Trofim	č. na več.	4 45	7 22
-------	-----------	-----------	------------	------	------

Sried	5 Snjež M.	24 Kristina	krasno	4 46	7 21
-------	------------	-------------	--------	------	------

Petv.	6 Preob. Is.	25 Ana	ljetno vr.	4 47	7 20
-------	--------------	--------	------------	------	------

Set.	7 Kajetan	26 Hermot	nu velika	4 49	7 19
------	-----------	-----------	-----------	------	------

Subot	8 Cirjak	27 Pantel.	vrućina	4 50	7 18
-------	----------	------------	---------	------	------

32) Isus lieči gluhoniema. Marko 7.

Ned.	9 D 1 Rom.	28 F11 Pro	jak. topl	4 51	7 16
------	------------	------------	-----------	------	------

Pon.	10 Lovro	29 Kalinik	1 s. 30	4 52	7 14
------	----------	------------	---------	------	------

Utor.	11 Suzana	30 Angjel.	č. po pod.	4 54	7 12
-------	-----------	------------	------------	------	------

Sried	12 Klara	31 Jevdok.	veoma	4 55	7 10
-------	----------	------------	-------	------	------

Cetv.	13 Hypolit	1 Kolovoz	toplo,	4 56	7 9
-------	------------	-----------	--------	------	-----

Pet.	14 Eusebio †	2 Stjep. a.	suho vr.,	4 57	7 8
------	--------------	-------------	-----------	------	-----

Subot	15 Vel. Gos	3 Izak	lagani	4 59	7 6
-------	-------------	--------	--------	------	-----

33) O milosrdnom Samaritancu. Luk. 10.

Ned.	16 D12 Rok	4 F12 7 m.	oblaci	5 1	7 0
------	------------	------------	--------	-----	-----

Pon.	17 Liberat	5 Evgenij	3 s. 23	5 2	7 3
------	------------	-----------	---------	-----	-----

Utor.	18 Helena	6 Preobr.	č. po pod	5 3	7 5
-------	-----------	-----------	-----------	-----	-----

Sried	19 Ljudevit	7 Demetr.	strašna	5 4	6 58
-------	-------------	-----------	---------	-----	------

Cetv.	20 Stjep. kr.	8 Stjep. kr.	vrućina,	5 5	6 57
-------	---------------	--------------	----------	-----	------

Pet.	21 Bernard	9 Mat. ap.	kad. bur.	5 6	6 55
------	------------	------------	-----------	-----	------

Subot	22 Timotej	10 Lovrin.	Sv. pas. d	5 8	6 54
-------	------------	------------	------------	-----	------

34) Isus lieči 10 gubavih. Luk. 17.

Ned.	23 D5 Filip	11 F13 Evil	1 s.	5 9	6 52
------	-------------	-------------	------	-----	------

Pon.	24 Bartol	12 Fotija	23 č. p. n.	5 11	6 50
------	-----------	-----------	-------------	------	------

Utor.	25 Ludv. kr.	13 Maksim	7 s. 41	5 12	6 48
-------	--------------	-----------	---------	------	------

Sried	26 Samuel	14 Mihea	č. na več.	5 13	6 46
-------	-----------	----------	------------	------	------

Cetv.	27 Jos. Kal.	15 Vel. G.	vedro,	5 15	6 44
-------	--------------	------------	--------	------	------

Pet.	28 Augustin	16 Diomid	konačno	5 16	6 42
------	-------------	-----------	---------	------	------

Subot	29 Glav. Iv.	17 Miron	vjetar	5 17	6 40
-------	--------------	----------	--------	------	------

35) Nitko ne može dva gospodara služiti. Mat. 6.

Ned.	30 D14 An. č.	18 F14 Flor.	Dj. Roza	5 18	6 39
------	---------------	--------------	----------	------	------

Pon.	31 Rajmund	19 Andr. S.	noć. hlad	5 20	6 37
------	------------	-------------	-----------	------	------

Mjesečne miene.

☾ Zadnji četvrt 3-o 11 s. 11 čas. na večer vedro, veoma liepo liet vrijeme, samo je vrućina neugodna.

☽ Mladi mjesec 10-o 1 s. 30 č. po podn stalno vedro, radi ja vrućine suho konačno o lačno.

☾ Prvi četvrt 17-o 3 sat. 23 čas po podn velika vrućina česte bu i kiša

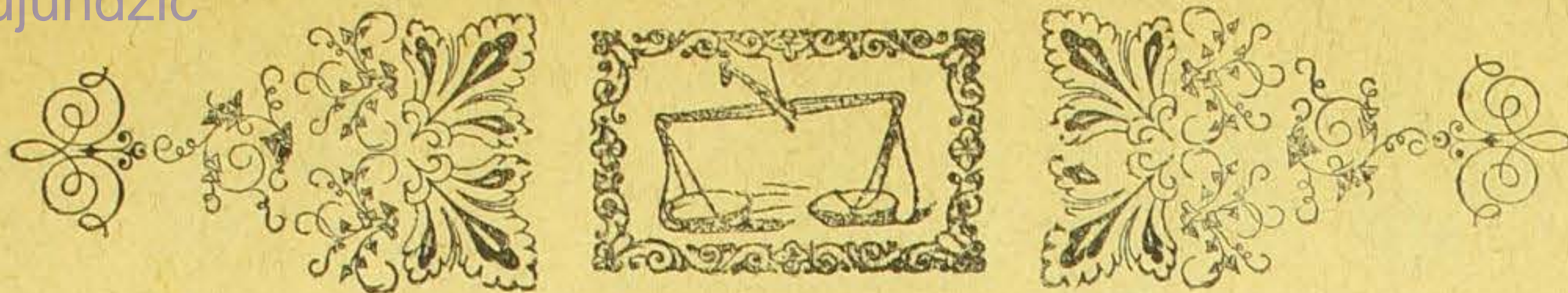
☽ Pun mjesec 25-o 7 s. 41 čas na večer vedro, danju vjetar, još toplo, noću i jutro hladno.

Daljina dana 1.: 14. s. 46 č

U kolovozu pada dan 1 sat. i 29. čas.

Vrieme po izkustvu

Oblišno sliedi liepo vrijeme; Ako ovce još večer veselo skaču, lsove po kiši viču Ako vjetar po danu mien Ako rosa u jutro dugo travi ostane.

RUJAN,

SEPTEMBER imaxxdana.

Dani	Kat. i Prot.	☉	Pravoslav.	Vrieme	S.iz	S.zap
Utor.	1 Egidij		20 Samuilo	pun.vjet.	5 18	6 36
Sried.	2 Zenon		21 Tadej a.	☾ 6 s. 31	5 19	6 35
Četv.	3 Albert		22 Agaton.	☽ u jutro	5 21	6 33
Pet.	4 Rožalia		23 Lup i Ir.	oblačno,	5 22	6 30
Subot	5 Viktorin		24 Eutihij	promj.	5 24	6 20

36) O Naimskom mladiču. Luk. 7.

Ned.	6 D 1 Zah		25 F 15 Var	oblačno	5 25	6 25
Pon.	7 Regina		26 Adrian	i hladno	5 27	6 23
Utor.	8 Mal. Gosp.		27 Pimen	☉ 9 s. 59	5 29	6 21
Sried.	9 Gorgonij		28 Mojsij	☽ na več.	5 31	6 19
Četv.	10 Nikola T.		29 Usj. Iv.	nev dlj.	5 33	6 17
Pet.	11 Atanasio		30 Aleks.	promj.	5 35	6 15
Subot	12 Tobija		31 Poj. B.	sunca	5 37	6 13

37) Isus lieči čovjeka s vodenom holescu. Luka 14.

Ned.	13 D 16 Im.M		1 F Rujan	Enok	5 39	6 10
Pon.	14 † Uzviš.		2 Mamas	hladno,	5 40	6 8
Utor.	15 Hildeg.		3 Atimij	kiša	5 41	6 6
Sried.	16 Kvatri †		4 Babila	☽ 7 s. 31	5 42	6 4
Četv.	17 Lambert		5 Zak. J.	☽ u jutro	5 43	6 2
Pet.	18 Toma †		6 Mihail	ugodno,	5 44	6 0
Subot	19 Konrad †		7 Sosten	jošt. topl	5 45	5 58

38) O najvećoj zapoviedi. Mateo 22.

Ned.	20 D 1 Eust.		8 F. Mal. G.	liepo vr.	5 46	5 56
Pon.	21 Mato ap.		9 Joakim	Poč. jes.	5 47	5 54
Utor.	22 Mavricij		10 Minod	☉ 10 s. 22	5 49	5 52
Sried.	23 Tekla		11 Teodora	☽ 11 s. 11	5 50	5 50
Četv.	24 Gerhard.		12 Avton	☽ 9 s. 11	5 51	5 48
Pet.	25 Kleofa		13 Kornel.	☽ jutro he-	5 52	5 46
Subot	26 Ciprijan		14 † uzviš	vid. pom.	5 54	5 44

39) Isus lieči kostobolca. Mateo 9.

Ned.	27 D 16. i D.		15 F 18 Nik	mjeseca	5 55	5 42
Pon.	28 Vencel k.		16 Jevrem	vedro,	5 57	5 40
Utor.	29 Miholje		17 Sifija	malko	5 59	5 38
Sried.	30 Jeronim		18 Jevmen	hladno	6 0	5 36

Mjesečne miene.

☾ Zadnji četvrt 2-og, 6 s. 31 č. u jutro; vjetrovito, promienlivo, nu većom stranom oblačno, hladno vrieme.

☽ Mladi mjesec 8-og, 9 s. 59 čas. na večer, kod nas nevidljivim pomrčanjem sunca; s početka vedro, zatim promienlivo, hladno vrieme.

☽ Prvi četvrt 16-og, 7 sat. 31 čas. u jutro; vrieme mirno, ugodno, jošte toplo.

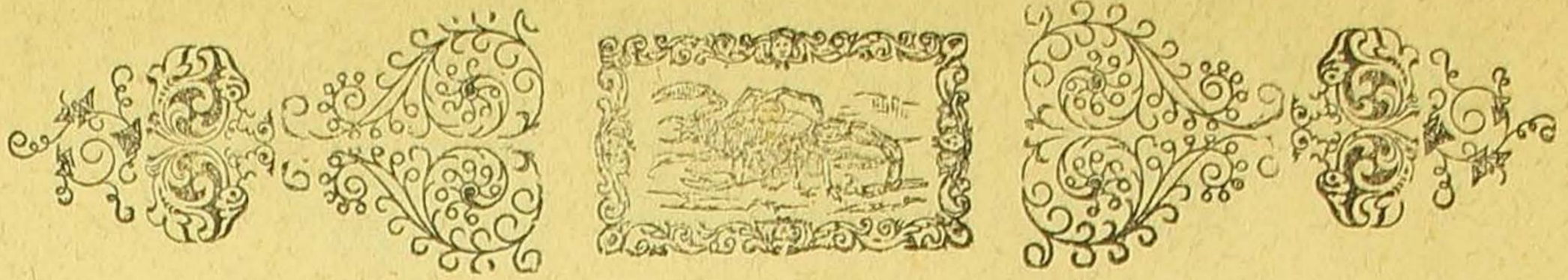
☽ Pun mjesec 24-og, 9 s. 11 čas. u jutro, s nevidljivim pomrčanjem mjeseca; liepo jesensko vrieme.

Duljina dana 1.: 13 sat. 27 c. U rujnu pada dan za 1 sat. i 42 časova.

Vrieme po izkustvu.

Liepo će vrieme biti: Ako se na početku mjeseca mnogo letećih zvezda pokazuje. Ako ne pada rosa; ili ako se u brzo osuši. Ako su noći neobično hladne. — Ako sunce liepo čisto zapada. Kad se mliečni put jasno vidi.

Zlo vrieme će biti: Ako se golubovi kupaju, i kasno kući lete. Ako ne pada rosa, ili naglo izčezne.

LISTOPAD,

OKTOBER, ima XXXI dan

Dani	Kat. i Prot.	☉	Pravoslav.	Vrieme	S. iz.	S. zap.
Četv.	1 Remegij		19 Trof., T.	☾ 12s. 45	6	1 5 34
Pet.	2 Leodeg.		20 Jevstat.	☾ po pod.	6	2 5 32
Subot	3 Kandid		21 Kodrat	☾ promj.	6	4 5 30

40) O kraljevskoj svatbi. Mateo 22.

Ned.	4 D19 Krun		22 F19 Fok	Franj. S.	6	6 5 28
Pon.	5 Placid		23 Z. Jev. k.	ugodni	6	7 5 26
Utor.	6 Brūno		24 Tekla	čisti	6	9 5 24
Sried	7 Justina		25 Jevros.	dani	6	10 5 22
Četv.	8 Brigita		26 Jov. Ap.	☉ 8s. 47	6	11 5 20
Pet.	9 Dionis.		27 Kalistr.	☾ č. u jutro	6	12 5 18
Subot	10 Franjo B.		28 Hariton	☾ promj	6	14 5 16

41) O bolestnom sinu kralje. Ivan 4.

Ned.	11 D20 Filo		29 F20 Kirj.	oblačno,	6	16 5 14
Pon.	12 Makso		30 Gergur	stalno	6	17 5 12
Utor.	13 Koloman		1 Listopad	hladno v.	6	19 5 10
Sried	14 Kalistus		2 Kipriān	magla,	6	21 5 9
Četv.	15 Terezija		3 Dion. A.	kišovito	6	23 5 7
Pet.	16 Gal. ap.		4 Hieron	☾ 2 s. 37	6	24 5 5
Subot	17 Hedviga		5 Haritin	☾ č. u jutro	6	25 5 3

42) O računu kraljevom. Mateo 18.

Ned.	18 D21 Luk.		6 F21 T. a.	zlo vrie-	6	26 5 1
Pon.	19 Ferdo		7 Sergij	me, vjet,	6	27 4 59
Utor.	20 Vendelin		8 Pelagia	☉ 33 ☾	6	28 4 57
Sried	21 Urzula		9 Jak. ap.	6 s. 45 č.	6	29 4 55
Četv.	22 Kordula		10 Evlamp.	u jutro	6	31 4 54
Pet.	23 Iv. Kap.		11 Filip ap.	☉ 10s49	6	33 4 52
Subot	24 Rafael a.		12 Provi T.	☾ č. na več.	6	35 4 50

43) Dajte caru carevo, a Bogu božje Mateo 22.

Ned.	25 D25 Kris.		13 F22 Kar	vedro,	6	36 4 49
Pon.	26 Dimitrija		14 Sv. Pet.	vrieme,	6	37 4 48
Utor.	27 Sabina		15 Jefvinij	samo	6	38 4 46
Sried	28 Sim. Jud.		16 Longin.	u jutro	6	40 4 44
Četv.	29 Zenobij		17 Osija Pr.	hladno	6	42 4 42
Pet.	30 Klaudio		18 Luka e.	☉ 7s. 54	6	43 4 40
Subot	31 Vukol		19 Jovan	☾ na večer	6	45 4 38

Mjesečne miene.

☾ Zadnji četvrt 1-og 12 s. 45 čas. u podne promienlivo zatim ljepo.

☾ Mladi mjesec 8 og 8 s. 47. č. u jutro; većom stranom oblačno, hladno, vrieme.

☾ Prvi četvrt 16-og 2 sat. 37 čas. u jutro; vrieme s početka neugodno ter istom prema koncu vedro.

☾ Pun mjesec 23-og, 10 s. 49 č. na večer; vrieme danju liepo u jutro hladno.

☾ Zadnji četvrt (po drugi put) 30 og, 7 sat. 14 č. na večer; promienljivo maglovito hladno vrieme.

Duljina dana 1.: 11 sat. 40 cas.

U listopadu pada dan za 1 sat. 40 čas.

Vrieme po izkustvu.

Mlako će vrieme biti: Ako drveće u jesen po drugi put cvate. Ako su šiške oko Miholja prazne ili vodene. Ako su ptice u jesen mršave. Ako oko Miholja mnogo kiše pada, i vetrovi s juga ili jugo-zapada puše. Ranu zimu pokazuje: Ako mravi u srpnju svoje hrpe ranije prave nego inače.

STUDENI,

NOVEMBER, ima XXX dan.

Dani | Kat. i Prot. | Pravoslav | Vrieme | S. iz. | S zap

44) O kčeri stotnikovoj. Mateo 9.

ned.	1 D23 Svi. sv.	20 F 23 Art.	većom	6	46	4	37
pon.	2 Dušni d.	21 Ilarion	stranom	6	48	4	35
utor.	3 Viktor	22 Averkij	promj.,	6	50	4	33
srijed	4 Karlo B.	23 Jakoba	maglov.,	6	51	4	31
četv.	5 Mirko	24 Aretam.	hladno	6	52	4	30
pet.	6 Leonard	25 Martijj.	☉ 10s 19	6	53	4	28
subot	7 Engelb.	26 Mitr. d.	č. na več.	6	55	4	27

46) O gorušičnom sjemenu. Mateo 13.

ned.	8 D 2 Bog.	27 F 24 Nes.	vjetrov.,	6	56	4	26
pon.	9 Teodor	28 Arsenij	oblačno,	6	58	4	25
utor.	10 Andrija	29 Anast.	danju	7	0	4	24
srijed	11 Martin	30 Milutin	umjereu.	7	2	4	22
četv.	12 Emilia	31 Stahij	hladno,	7	3	4	21
pet.	13 Stanislav	1 Studeni	jut. mraz	7	4	4	20
subot	14 Serapion	2 Akindin	☾ 11s.16	7	6	4	19

47) O strahoti sudnjega dana. Mateo 24.

ned.	15 D25 Lav.	3 F25 Gju.	č. na več.	7	8	4	18
pon.	16 Edmund	4 Jankije	hladno i	7	10	4	17
utor.	17 Grgur	5 Galakt.	maglov.,	7	11	4	16
srijed	18 Eugen	6 Pavao	zat. snieg	7	12	4	15
četv.	19 Jelisava	7 33 muč.	☉ 22	7	13	4	14
pet.	20 Feliks	8 Mih. ark.	☾ 3s. 34 č.	7	15	4	13
subot	21 Prik. M.	9 Onisifor	u jutro	7	17	4	12

48) Bit će znamenja na nebu. Luka 21.

ned.	22 D26 Cec.	10 F26 Era.	☉ 10s.55	7	18	4	12
pon.	23 Klement	11 Minas	č. u jutro	7	20	4	11
utor.	24 Hrisogon	12 Ivan M.	oblačno,	7	21	4	10
srijed	25 Katarina	13 Ivan zl.	hladno,	7	22	4	10
četv.	26 Konrad	14 Filip a.	jutrom	7	24	4	9
pet.	27 Akacij	15 Gurij	mraz,	7	25	4	8
subot	28 Sosten	16 Matej e	k. snieg	7	26	4	7

45) O dobrom sjemenu. Mat 13.

ned.	29 D1 Advan	17 F 27 Gri.	☾ 3 s. 3	7	27	4	6
pon.	30 Andrij, a.	18 Platon	č. u jutro	7	29	4	5

Mjesečne miene.

☉ Mladi mjesec 6-og, 10 s. 19 č. na večer; oblačno, puno vjetra, u jutro hladno danju umjerenog hladno.

☾ Prvi četvrt 14-og, 11 s. 16 č. noćju; maglovito, hladno, zatim blago vrijeme, konačno kiša i snieg.

Pun mjesec 22-og, 10 s. 55 čas. u jutro; većom stranom hladno, oblačno, jutrom mraz, prema koncu snieg.

Zadnji četvrt 29-og, 3 s. 13 čas. u jutro; blago maglovito zatim hladno vrijeme.

Duljina dana 1.: 9 s. 51 čas.

U studenu pada dan za 1 sat. i 15 čas.

Vrieme po izkustvu.

Duga kruta zima sledi: Ako je srpanj topliji od kolovoza, studeni hladan, i ako su u drugoj polovici studena bile jugozapadne bure. Ako su ptice u jesen debele. Ako je mnogo hmelja, žira i mnogo voša s tvrdim sjemenom rodilo,

PROSINAC,

DECEMBER, ima XXXI dan.

Dani	Kat. i Prot.	☉	Pravoslav	Vrieme	S.iz.	S.zap
Utor	1 Eligij	☉	19 Abdiya	blago	7 30 4	5
Sried	2 Aurelija	☉	20 Grigorij	vrieme,	7 31 4	4
Cetv.	3 Franjo Ž.	☉	21 Uv Bog.	jutrom i	7 32 4	4
Pet.	4 Barbara	☉	22 Filimon	večerom	7 33 4	3
Subot	5 Savo op.	☉	23 Amfilij	magla	7 34 4	3

49) Kad je Ivan u tamnici bio. Mateo 6.

Ned.	6 D. 2 Advan	☉	24 F 28 Kat.	☉ 2 s. 33	7 35 4	3
Pon..	7 Ambroz	☉	25 Kliement	č. po pod	7 36 4	2
Utor.	8 Žac. B. D.	☉	26 Alimpij	u jutro	7 37 4	2
Sried	9 Leokad.	☉	27 Jakob	hladno,	7 38 4	2
Četv.	10 Judita	☉	28 Stefan	danju	7 39 4	2
Pet.	11 Damazo	☉	29 Param.	blago	7 40 4	2
Subot	12 Maksene	☉	30 Andrija	oblačno	7 41 4	2

50) O svjedočanstvu Ivana. Ivan 1.

Ned.	13 D 3 Advan	☉	1 F. 29 Pros	Lucija	7 41 4	3
Pon.	14 Spiridion	☉	2 Habak.	☾ 7 s. 38	7 42 4	3
Utor.	15 Ireneo	☉	3 Sofonia	č. po pod.	7 43 4	3
Sried	16 Kvatri †	☉	4 Barbar.	Etelka	7 44 4	3
Četv.	17 Lazar	☉	5 Sava	snieg	7 45 4	3
Pet.	18 Gracijan †	☉	6 Nikolj d.	Najkra-	7 46 4	4
Subot	19 Nemesij †	☉	7 Ambros.	ći dani	7 47 4	4

51) U 15. godini cara Tiberija. Luka 3.

Ned.	20 D 4 Advan	☉	8 F 30 Pat.	Amon	7 48 4	4
Pon.	21 Toma ap.	☉	9 Z. B. D. M.	☉ 10 s 39	7 48 4	4
Utor.	22 Zenon	☉	10 Mena	č. na veče	7 49 4	5
Sried	23 Viktorija	☉	11 Daniel	Poč. sim.	7 49 4	5
Četv.	24 Ad. i Ev.	☉	12 Špirid	21. ☉	7 49 4	6
Pet.	25 Rožič	☉	13 Orest	4 s. 23 č.	7 50 4	7
Subot	26 Stjep. M	☉	14 Tirzo	po pod.	7 50 4	7

52) Jozip i Marija čudiše se. Luka 2.

Ned.	27 Ivan E.	☉	15 F 31 Ele.	hlad. vj.	7 50 4	8
Pon.	28 Nev. dječ.	☉	16 Agej p	☾ 1 s. 38	7 51 4	8
Utor.	29 Toma	☉	17 Danilo	č. po pod.	7 51 4	9
Sried	30 David	☉	18 Sebast.	snieg,	7 51 4	10
Četv.	31 Silvest. P.	☉	19 Bonifac	magla	7 51 4	11

Mjesečne miene.

☉ Mladi mjesec 6-og. 2 s. 33 čas. po podne promienljivo vrieme, dunje blago oblačno jutrom hladno.

☾ Prvi četvrt 14-og. 7 s. 38 čas. po podne većom stranom maglo vito, neugodno, vjetar medjutim kiša i snieg.

☾ Pun mjesec 21-og. 10 s. 15 čas. na večer s početka oblačno, vjetarovito, hladno vrieme snieg.

☉ Zadnji četvrt 28-og. 1 s. 38 čas. po podne hladan vjetar, snieg, jutrom i večerom magla ko načno blago, oblačno.

Duljina dana 1.: 15. sat. 34 cas.

U prosincu pada dan d 21 za 17 čas., a od 2. raste za 5 čas.

Vrieme po izkustvu.

Ako je na početku na kraju prosinca, i cje mjesec siećanj mlak vrieme, traje zima d kraja ozujka. Ako je d Božića neprestano zima onda obiěno popusti. Hla dan prosinac obećaje ran proljeće i dobru godinu.

FRANJO JOSIP I. Car austrijski, kralj češki i apostolski kralj ugarski, dalmatinski, hrvatski i slavonski, kralj galički, lodomerski i ilirski, kralj Jeruzolimski i t. d., nadvojvoda austrijski, vojvoda lotarinški; solnogradski, koruški, kranjski; veliki knez sedmogradski, pokrajiški grof moravski, vojvoda doljno i gornjo-slezki i t. d., rođen u Beču 18. kolovoza 1830.; zasjeo na prijestolje, po odstupu svoga strica cara Ferdinanda V. i pošto se je njegov otac, nadvojvoda Franjo Karla, odrekao prijestola 2. prosinca 1848. Okrunen za kralja ugarskoga dne 8. lipnja 1867. Oženio se dne 24. travnja 1854. sa

ELIZABETOM EUGENIJOM, carica austrijskom, kraljicom ugarskom, hrvatskom, slavonskom i t. d., kćerju Maksimiliana, kraljevića bavarskoga, rođenom 24. prosinca 1837; krunjena za kraljicu ugarsku 8. lipnja 1867.

Djeca :

1. **GISELA** (Ludovika, Marija) carska princeza i t. d. rođena 12. srpnja 1856. Udana 20. travnja 1873. za Leopolda, kralj. princa bavarskoga.

2. **RUDOLF** (Franjo, Karlo, Josip) carski princ i nadvojvoda austrijski, vitez zlatnoga runa, vlasnik 19. pješake pukovnije, rođen dno 21. kolovoza 1858. Oženio se 10. svibnja 1881. sa

STEFANIJOM, kraljevskom princezom belgijskom, kćerju kralja belgijskoga, Leopolda. II. rođena 21. svibnja 1864.

Djeca :

JELIZABETA (Marija, Henrietta, Stefanija, Gizella), carska princeza i t. d., rođena u Laxenburgu 5. rujna 1883.

3. **MARIJA** (Amalija, Mathilda, Valeria), rođena 21. travnja 1868. u Budimu.

Stogodišnji vrač.

Dodji u moj krug narode,
Slušaj ljetos moje gatanje
Što ću kazati o novoj godini
I o dvojbenoj vam budućnosti.
Dugo izkustvo me je naučilo,
Da što kažem je istinito,
Pak ako ste moja gatanja čuli
I na ista dobro pazili:
Nije vam bilo na štetu
Jer se isto osniva na nauku.
Venus je ljetos planet zemlje,
Najlepši lik ljubavi i krasote,
Njekada su slavili ovu božicu
U njezinom hramu u starom Rimu,
Leto Venere više je mokro neg' suho,
Dosta toplo a uz to može biti i dobro,
Slušaj dakle mili moj narode,
O ovoj godini što kaže moje gatanje.

Proleće.

U godinah Venere je kasno i ugodno,
Proleće cieloj naravi jako prijatno,
Od kraja ožujka do konca promienlivo,
Toplo hladno, oblačno, vjetar, kišovito.
Početak travnja takodjer je promienliv,
Pak još oko petoga padat će možda
snieg,
Nu zatim sliedi dobro liepo vrijeme,
A za ovim nješto tople kiše,

Nu na koncu bojmo se mraza i leda,
Zato po noći pokrijmo sve dobro.
Početak svibnja počimlje ljepo toplo
A uz grmljavinu bit će i kišovito,
Nu prema koncu bit će hladno
A nebo će biti veoma oblačno.

Ljeto.

Početak lipnja počimlje sljepimi dani,
Nu medju ovimi i jakimi burami,
Od sriedine biti će promienliv,
Bura i grom bit će gdje štetliv,
Zatim postaje oblačno, dok mjeseca
srpnja,
Odmah u početku tako oko trećega.
Nakon kiše s grmljavinom,
Se svedri s liepim vremenom.
Zatim njekoliko danah liepo,
A svi usjevi će stajati riedko.
Početak kolovoza bit će opet kišovit,
A kad se svedri će sunce peći.

Jesen.

Početak rujna sve do sriedine nam daje,
Do sriedine tople dane nu onda pre-
staje,
Toplina, a biti će puno kiše,
Koja uništjuje sve dobre love.

Početak listopada grmi i bješta
A zatim dodje trajuća kiša.
Od desetog do konca bit će još liepo,
Nu onda počimlje mraz, snieg i mrzlo,
Nu lov na veliku zvierad bit će dobar.
Početak studena biti će vjetrovit,
Zatim dodju hladne kiše i snieg,
Koj će ostati sve do Božića.

Zima.

Prosinac počimlje blago,
Nu kasnije biti će hladno.
Snieg i kiša će nas mučiti.
A britka zima će nas zebsti.
Siečnj će naličiti prosineu,
Nećemo čuti pjevati ševu.
Nu tim većina moramo kuriti,
Ako se lie nećemo razhladiti.
Veljača će malko biti blaža,
Petog bit će ljepo ali kratko.
Dolaze guske i divije patke,
Koje su za jelo nam toliko sladke.

Usjevi.

Zimski usjev slabo će platiti,
Zatoće ljetni bolje uspjeti.
Žitka biti će dosta u ovoj godini,
Ako ti tvoja lienost gdje gdje nena
škodi.
Pošto će proleće biti mokro,
To će dobro uroditi žito,
Konopljah i lana imat ćete dosta,
Ako nemarnost neimate za gosta.
Kupusne glave biti će prevelike,
Neznaš kamo metnut ljubenice i dinje.
Repa će biti kao moje rame.
Za tovljenje blaga i živadi imat ćeš
tikve.
Puno jabukah malo krušakah,
Ali šljivah bit će puna kakah.
I trešanjah bit će osobito crne,
Dobre hrane za vrebce i škvorce.
Oraha će biti malo a ništa žira,
Nu tim više dobit ćeš kukuruza.

Vino.

Venerino lieto dobro je za vino,
Zato će sve s istim biti puno,
Prodat ćemo ga njemcu francezu,
Koj će iz njega načinit sva kojako.

Vjetar, plohe kiše, bure.

Vnjetra će biti dosta skoro odviše,
Ter će nam odkrit kuće naše loše,
Nu ništa zato pokrit ćemo ih tada,
Criepom da jim nenaškodi vatra.
Daj Bog da se pomognemo,
I nakon borbah obogatimo.
Vruće ljeto samo sobom nosi,
Plohe kiše, bure munje grmljavine.
Vjetri, kiše i kratke bure,
Biti će česće i ove godine.

Ribe, bube i crvi.

Neće biti odviše ribah i čikoyah,
I onak nisu dobri u ljetno doba,
Na mjesto ovih tečna pečenka,
Biti će takodjer svakomu dobra.
I drugih bubah i gadnih crvah,
Kao uvijek biti će i ljetos dosta,
Premda nemislim da jih želimo,
Nu veoma lahko se jih rješimo,
Hoćemo li da nam nenaškode,
Držimo sebe i sve sobe čiste.

Bolesti.

Groznica će vladati ovoga ljeta
Al se nebojmo odviše kreveta,
Nu poznatim nam liekom,
Možemo pomoći bolestnikom,
Jer ćemo uvijek biti zdravi,
Ako budemo umjereno živili.
Primate dakle moje gatanje,
Kao iz srдца izviruće savjete.

Rič za napridak.

Csengery A. ljubitelj napritka madjarsko-narodnoga, — kada je jednog glasovitog englesa (Stephens Henry) knjiga o poljodilstvu bila madjarski izdata — upita nikog razumnijeg gazdu: jeste li pridplatili na knjigu ratarskoga gazdovanja? Ovaj kano uvridjen podigne glavu i reče: šta vi mislite Gosp. omeni valda neću iz knjiga učiti gazdovati?! Možebit da neću bit srićniji ni sam s ovimi ređci jer se mogu naći koji će reći i „Danicu“: valda nećemo mi od tebe učiti gazdovati. Ništa zato. Mi ćemo, kao što smo lani pokazali šta nam valja čuvati i poštivati da budemo bunjevci, ove godine pokazati. prvo: šta nam valja čuvati; drugo: kako nam valja to čuvati i poštivati, da ostanemo slobodni i nezavisni bunjevci.

Na prvo jednestavni od govor je: pokretno i nepokretno dobro; zemlja, novac i imanja druga, jer „tko ima bolje i ljubežnijega gledaju“ veli mudri talijanac. Ali znadu to i svi oni naši bunjevci i šokci koje je kadgod svaki rado pohadjo, vrata njeva otvoro. No od kako su lance (jutra, frtaljeve, sessije) izprodavali, od kako je vitoroga marva i blaga ovca zanimila oko kuće a gojeni konji ne izbijaju u košarama zidove, od toga doba zahrdjala njeva brava; istom će se pandur k'njima zabuniti da jim javi da imaju poreije još i od prošaste godine te da će doći eksekucia. A oni koji su kadgod rado odsidali za njevim stolom sada istom sažaljivaju ji ili ji baš odsudjuju govoreć: nesrićnik, propalica, pijanica nije pazio na se. Još jedan je koji dobrim licem ulazi mu u kuću. To je čivutin bivši: kobec, a sada: gospodar Jakob. Prid ovim se valja sagibati do crne zemlje i lipo ga pozdravljati da pokloni još koju forintu na ono, do vrata uvaljeno, 2—3 jutra zemlje što će i tako gospodara Jakoba biti samo mu je još koji dan čekati.

Ali ne samo da je vidjeniji koji ima nego je mnogo slobodniji. A ova sloboda u današnje ustavno (al-kotmányos) vrime veóma je skupa, jer od nje zavisi dobrostanje općina i države. Šta vridi izbor poslanički kad se ljudi dadu kupiti; šta vridi izbor općinski ako se ljudi dadu zaplašiti od jedneg gradonačelnika (pulgermajstora)

kneza ili biležnika (notaroša)? Ne vridi sve nista jer ljudi ne idju slobodno za onim što sude da je bolje, nego za onim što jim je zapovidjeno; pa tako se vladaju općine nego po jedini svesilnici t. j. zemaljski bogovi. To sve nebi tako bilo da narod ima svoje slobodno dobro uživanje onda se ne boji ne ustručava se, jer nije spao na ičiju milost. Može svakome doviknuti: ja pan, ti pan pa u stranu ne smetaj mi!

A najposli triba li da govorim šta je razlika medju životom u punoj kući i medju životom u praznoj kući? Ne! ne triba! . . . Znamo mi sve ovo. I tu nam srce žali naj više kod ovih misli ovih okolnosti. Tu sdvajanje pada na srce koje ljubi rod svoj Volilo bi neprezornu koprinu baciti na oči da ne vide golotinju roda svoga, da nije utišivih riči Thukididesa, toga znamenitog grka koji veli: svoje siromaštvo priznati ne obezčaćuje čovika, no tim je veća sramota ne kloniti se toga siromaštva.“ Jest ovo i mene tiši jer dok pripoznajem da smo u mnogih misti pomanjkali u dobru, dotle s druge strane virujem i tvrdo držim da to pomanjkanje osiromašenje može se zaustaviti, a na najviše mista gazdovanje unapridovati. I tu baš želim koji lik navesti iz likarne (pateke) dobroga gazdovanja.

Istina neću govoriti o oranju sijanju drljanju, žetvi vijanju, vršenju, kopanju, dilanju, zidjanju nabijanju, pokrivanju, sadenju i t. d. jer sve to svistan bunjevac i šokac dobro umi i malo kad triba naputka. Što više za bunjevca mogu reći da na mnogih mistih svemu tomu vištiji je on od drugih i duručniji. Zdrav razum i pošteno srce čini bunjevca traženim radnikom. Žalosno svidče to ona mista gdi je bunjevac na korist nimaca i madjara propo, gdi ovi bunjevce traže za rabadžije. Jer gdi je bunjevca metnuo za se tu je uviren bio a i sad je uviren da tu pošteno idje poso. — Pa od kud opet da taj narod nazaduje (idje natražki) i ne uspiva (nem boldogul)? Evo ti kratkog odgovora: bunjevac i šokac je svakom dobar samo sebi nije. On radi uvik toliko ko ma ko drugi, ali ipak ne stara se za se pametno t. j. ne gazduje. Daklem gazdovanje pametno fali, a ne rad u većine našeg roda. Ko drugačije misli taj ne pozna život ovog naroda. — Pa kako to da ne gazduje?

Evo ovako!

Naš gazda koji ima zemlje da mož bar živiti s nje, on je onda zadovoljan sotim. To uzore, posije, požanje, sječe u lan karoje ili moželi u čno naco . . .

što je čistom sobom nazvo. O tom živi: to mu je svê. Za više ga ne boli glava. Ore naš čovik. Ali dok nimac voli u komšiju zaorati dotle naši široke mrginje, putiće priko zemlje čine. Neću ja sotim propasti misli on. Dvoro-rove na mnogih mistih ostavljaju prazne. Ako bi se ko našalio te réko: baća tu u dvoru bi vi mogli nasaditi drva, onamo natrag lozu ili kakovo godišnje ze^lje on će se maći u ramenih. Dobro bi bilo — priznaje — al drvo ovde bi smetalo i teško bi raslo; a bašča je ženski poso, ja ne marim nek rade šta hoće. E to nije gazdovanje. Dobar gazda mora od svake stope zemlje imat koristi, jer za svaku plaća porciju (porez).

Drugi radi pazi na svoju zemlju da ju obradi i koristi s nje, ali bezpristanim rodom borme i zemlja sustane. Tu onda počme sustajati i gazda jer ne zna i nemož svojoj malenoj zemli pomoć kad mora svake godine rodit da mož gazda živit. Sto malo plīve ima sa svojeg slabog vršalja, ono malo zakisle slame ili djubreta izpod dvoje konja, 4—5 prasica izpod gusaka pataka borme to je sve tako slabo da se sotim nemož ni blizo naknaditi sve ono što je zemlja potrošila dok je donela jedan brod. Jer je to sve mršava torina. Ali zemlja ipak suncem božijim i vlagom blagih noći podhranjivana pomalo radja svake godine. Živi se kako se može. U istinu po milosti božijoj Kodi kruh Hvala je Bogu! Tako to dugo idje. Al dodje vrime rad bi bio sina od kataušaga oprostiti, oženiti ga, kći udati; ili mu se dogodi smrt u kući. Kudaće šta će?

... U stranu nije metnuo ništa. Pravi duga. A na to i ne misli da njegova zemlja jedva već i kruh daje. Tako sad bi zemlji valjalo i intereš plaćat; pa jer to nemož zato komšije već znadu govoriti na takog sirotog: već neće dugc. I zaista, možeš bit siguran da se taj neće oprostiti duga dok zemlju ne proda. I tako je manje s jednim šokačkim ili bunjevačkim gazdom I on veli da se nije moglo drukčije dogoditi. Dakako. Uz tako gazdovanje naravnim putem je propo. Al da je od početka gazdovanja svoga nabavio jednu kravicu — ako ne više — pa makar svoju hranu snjom podilio. Ta bi kravica pomagala zemlju djubretom, mlikom bi svojim pokadgod donela i krajcaru kući, a uz to bih odhranila koje tele što bi se u nesgodi moglo unovčiti te se spasiti od duga. Ovo gazdovanje je za nas od velike važnosti, tako za velike gazde kao za male.

Naši stari su poštivali i volili rogatu marvu i ovcu

i držalisu ju jer su imali obilne poljane sa zelenim pašami. I srićni su bili. Mi mladji naraštaj i mi volimo stoku rado bi držali ovaca marve ali ji ne držimo jer nemamo ono što su naši stari imali. Ali je ovo draga braćo jedno strano zlo gazdovanje. Jer istina danas nemožemo toliku hasnu imati od stoke koliko su imali naši stari jer su oni tako rekuć zabadavad dobili ono što jim donosila krava i ovca ali zato ove će uvijek donositi toliko koristi da nikad, al nikad, na štetu neće biti jednom gazdi. Pa jer marva dobar gnoj daje zemljaci i radi tog ju moraju držati osobito danas kad nas toliko ima da se veće jedva mož ugar ostavljati da zemlja opočiva. U dobrom gazdovanju nije slobodno da stoka manjka, ova mora bit struka gazdovanja kao žito, ječam, zob, kukuruz. I od nje mora čovik svake godine imati koristi. Ona ako se drži u razmirju prema ostalom dobru znati će gazdu sačuvati od gladne godine jer nerodicu žita, zobi, kukuruza nadoknadiće stoka, koja sa usivom ne mora stradati I to tim lakše jer u današnje vrime baš ako i ne rodi na jednom mistu ili drugom usiv, cina rane se ne minja u veliko; malo ili ni malo nepostaje skuplja; pošto je velik promet i hrana se ma sa koje strane svita može dovesti, Jednom gazdi daklem nije se slobodno osloniti samo na jednu vrst gazdovanja jer čemu lako ostati koja godina jalova nego na što više strani gazdovati: da ako bi se jedna ili druga struka iznevirila njemu uvijek ostane u ostalima dovoljne pomoći. Ništa daklem nemožemo toplije želiti nego da naš narod, uz zemljodilstvo, udomaći na novo u kuću svoju i stoku tu staru dobru pomoć naših pradidova. Uz to nam je nastojati da u obrtu (zanatima) i trgovini svoj dio zauzmemo.

Al pridjimo dalje.

Naš nadničar ljubljen je čovik kod gazda. Većinom svaki ima svog gazdu koji nebi svoje veće poslove brez-njeg svršio jer kao bunjevci ritkó će ko uradit svoj poso. Gdi se on nasloni tamo pali. Da kad ustane u radnji ni mu je rano da dokle ostane ni mu je kasno. Ali kad on u risu izradi kruh, radeć oko kukuruza i koseć travu pripravi porciju onda se već nadalje obično malo stara, I ovo je zlo, Misli da kad već ima taj kruh što mu valja od dana do dána pojist, onda i ne mora više raditi; osobito ako baš taj gazda ne plati ónako kako on hoće Mnogi se drži čega i jedna šokica: „ta valda neće teći,“ ili siroma čovik nemož steći, Ovo je ono ludo mišljenje

za koje bi čovik mislio da se i ne može začeti u zdravoj glavi, pa opet dosta se takih nalazi među nami. Ako baš nije zbog gladi neće u manju radnju stati. To nije za ljude to je za žene za djeću, veli on. Ili baš ako ode, onda one nadnice koje osim prija spomenutih radnja primi, to tako lakom dušom hlata te u mijani potroši, ko da je baš na putu našo, ili kao što po gdikoj povezana glava čini — prida svojoj linoj ženi da ona potroši dok on drugo ne izradi. No drági moji sve ovo nije gazdovanje. Jer čovik je na to stvoren da svaki dan radi, pa bio to kaki poso na svitu, samo neka nije poštenju i pravednosti protivan. Štog svaki dobar otac ima nastojati da nauči osobito mušku djeću na kukovikućevni poso n. pr. diljati od drveta kakva ratarska orudja, ili plesti od slame pruća, šaša čime bi se mogo čovik i u najneposlenije vrime za bavljati i krajcaru privriditi. Nemojmo mi to govoriti: ima u svačemu dosta sirotih ljudi, koji će to i brez mene uraditi. To su riči linosti, Ti gledaj da si siroma i pomози sebi jer drugi neće na te mislit nego na se. Danas slobodni naticaj (szabad verseny) vlada u svačem. Uradi ti štogod poštenije tvoje će proći. Budi ti bolji radnik tebi će se nuditi poso. Tako ćeš u siromastvu dobro gazdovati. Ako se nema glavnine u zemlji ili novcu, tu se nemože pogadjati nego svaki radeni dan upotribit valja na korist svoju. Ali i gdi se ima glavnina, kao što to još mnogi bunjeci a i šokci — hvala Bogu — imaju i tamo svaki dan zlata vridi. Gazdi nije slobodno ruke skiniti sa svojeg gazdovanja ako misli u napridak poći; zato borme zdravo zlo čine subočani koji već u mladosti svojoj ostavljaju salaše, i oni po seli koji su još u snagi pa svoje zemlje daju pod arendu ili na pole samo za to jer misle njima će doteć! To nije mudrovànje za čovika koji je na radnju stvoren niti je to za bunjevca koji je dužan radi naroda svoga u napridak ići.

Drugi zathiv dobra gazdovanja je štednja.

A šta će značiti rič štednja? To veli svaki dan jedan novčić manje potrošiti nek što dotiče. Ovoje najsigurniji način napridovanja u zemajskom dobru. Premda bih ja ovo svakom bunjevca što toplije priporučio radi potomaka, dice, ipak mislim ovo nemož biti taka dužnost da bi njezinim zanemarenjem čovik grišio; ali tim važnija svetija je dužnost ona štednja po kojoj čoviku nije slobodno na dan više potrošiti nego koliko je dobio ili koliko mu dotiče po pametnom proračunu. Malo će se čudne

pričinjati ove riči ali su opet pune istine. Ili ko nezna da mnogi bunjevac kad u lito i priko jeseni zavridi štogod i steče, to priko zime, kad ništa ne radi potroši, pojide i popije. Kad dodje proliće gladan i žedan idje radit. No ovo još nebi bilo veliko jer za pokladami idje korizma. Većeje to da u proliće nema se ni na ono brezčega nemož bit pa onda valja ići čivutinu da dade soli, mašine, sviće, sirćeta brašna još i duvana na onu zob na kukuruze što će u risu dobiti. Tako žito i ječam će morat plaćati porciju i troškove općinske a čovik ostaje bez kruva. Svemu je pak jedini uzrok što nije znao štediti. — Drugi otac ili majka kupujuć ruho troši na sina kći ili na se toliko koliko po pametnom proračunu nebi pripadalo. Te tako ma i svoj novac troši čini duga jer troši onaj novac koji će posli bezobhodno bit potribit. I to je zaista čudo, veliko čudo da kod nas toli mnogo se nalazi čeljadi, koji se stide svomu siromaštvu pripadajuće, ruho nositi. Pa ova kužna bolest vlada medju zemljoposidnicima tako, kako i medju radnicima.

Dragi rode! ako nećemo da i nas proklinju a grobu naši sinovi i unuci; ako nećemo da još veće siromaštvo ostavimo za sobom a mi postanimo pametniji sprijateljimo sa štednjom sotom dobrom gazdaricom. Znajmo u prvom redu svoju zaslugu pametno razmirit da nam na svako vreme bar ono što mora bit iz gotovog dotiče. Ovo će bit pametan i svistan život uz obveznu štednju. Ali nemojmo se mi sotim zadovoljit nego gledajmo da podjemo u napridak. Nebojmo se toga što tecivo lagahno idje budimo uvireni da ako samo jednom podje i doći će. Naša dakle zadaća nek bude štednja u prvom t. j. stro žijem smislu da što je bar moguće povratimo, da se покаžemo dostojni unuci pradidova naših koi prvi put steškoše ono što su mnogi od naših otaca neuko i nemarno potrošili.

Mnogo čini možebit protiv štednji za rušenje stanja našega ona žilavost kojem je naš narod kadar i najveću oskudicu dobrodušno podnositi i trpiti. Pa s toga možemo ěuti medju našima: doksmo neksmo; dok ovako možemo ovakoćemo ouda ćemo onako. Ali baš ovo svojstvo naše što znamo oskudivati tribalobi upotribiti na to da sačuvamo svoje dobro te da još drugo stečemo, Počmimo. Počmimo oskudivati dok imamo šta čuvati jer oskudivati kad čovik nema ništa, to nije kripot.

U vrst neproračunanog gazdovanja dolazi dug

najmljen u čas nezgode. Razumim taki dug koji je potrošen bez da je uložen u kakovo dobro kojim trgovati ili gazdovati želimo. Jer kad jedan čovik najmi novaca za poštenih 8-6 postotaka, ili još jeftinije, te novce uloži u zemlju i radi na njoj to je pametno gazdovanje jer uz malo štednje i obični plod zemlja će sama izplatiti novce vrimenom. Nego onaj novac, u nezgodi uzajmljen zna bit opasan. Jer mnogi naš čovik kad se pomoćju tog novca izčupa iz kaljuže misli da je sad već lako. Sbrati se sa dugom jer je uvik lakše postotke (interesh) platit nego glavninu povratiti. A to je jedna od najvećih opasnosti, to je pravi nemar koji se na primnogima osvetio baš u našem narodu.

Dobro zemaljsko se teče trudom, uzdrži redom umnožaje štednjom reče Cantu Caesar. I to je istina očividna.

S ovim bi ja mogao savršiti moje razmišljanje, ali ni mi je slobodno zaboraviti i nespomeniti onu otrovanu rak ranu na tilu naroda našega, koja staje na put iztrajnome radu pa i samoj volji za radom, staje na put pametnom gazdovanju i štednji. Mraz prodje čovika, strah mu srce obuhvaća kada čovik progleda kroz narod i vidi kako silnu robiju ima pijanstvo medju bunjevcima i šokcima. Rakija i vino to jim je bog. Ne mare oni ništa za dušu, za zdravlje, za dieu ili za dobro svoje pit se mora pamá odkud bilo. Mlogo ji ima koje je piće savladalo i oni više ne zapovidaju ni pameti ni srcu niti su gospodari riči ili dila svoga. A što je u stvari najžalosnije, to je ono da su taki ljudi, take žene — jer imamo na sramotu i žene pijanica — roditelji mladjega naraštaja, pa se gad roditelja osvećuje na mladjima. Sklopimo daklem braćo sile naše u korist sirotog nam roda! Stavimo na put tom gadu koji nije dostojan pameti naše, ni poštenja našega. Trizno življenje uzmimo za kripost i nemojmo se triznosti stiditi niti ju odbacujmo radi pijanog društva. Budimo ponosni triznošću našom. Istina to sve neće lakahak poso biti, ali ako pomislimo da je samo to put napritka, da se tako ko do sad više ne mož živiti, ako imamo srca za se i za svoj rod taj trud će osladiti i rado ćemo reći ponosnim glasom: u kraj sa pijanstvom ta nismo valda ni mi lole najgore! Istina da kod nas još i otmeniji slojevi, koje inteligencijom zovemo nisu se posve oslobodili od tog ropstva; al na njih — kojisu taki — ne trošimo riči jer ozbiljan narod ji je davno odsudio rekav: to je gadno i za parasnika a kamoli za gospodara

Narod naš je već na toliko oslobođen da ji u ovom ne uzima za primere. Više teškoće stavlja na put triznosti onaj sijaset bunj, običaja koji su svi gotovo sa pićem skopčani. N. pr. porodjenje, svatba, proštenje, preljanje. Jest da mnogo slobodine treba tu da ko dovikne bunjevcu ili šokcu: idju u svatove na proštenje, prelo ali se nemoj opiti. Ali „danica“ po dužnosti svojoj tvrdi i opetovno da nam je dužnost pijanke se okaniti pa makar se i sami tih običaja morali maniti. Jest „danica“ to tvrdi u nadi da će mo jednom već svi uviditi da u tom gadu ni lipote ni dobrote prave nema. Danas čovik treba da boljih savršenijih uživanja traži i nadje. Pametan čovik treba da donle ostane u društvu bilo u svatovi bilo na proštenju ili prelu dok ugodno uživa u društvu. Opiti se pako baš zato neće da može svojim pametnim razgovorom ugadjati domaćinu a s druge strane da može razumiti domaćina. — Danas valja plemenitijih naslada tražiti naticanjem u razboritom gazdovanju oko kuće, zemlje, okolstoke i ostalog imanja; izkušavanjem zemlje ili vrstih imanja. Plemenito i čovika dostojno je uživanje i ono što nalazimo u knjigami dobrima ili u zdravom i pametnom razgovoru svojega društva. A najplemenitije je ono koje nalazimo u čudorednom, gradjanskom poštenju i ugledu koje se boji od svake gluposti daklem i od pijanstva. Ovde mi nije namira govoriti o zabavi pravoj duševnoj koja svakako prvo misto zauzima. Ova uživanja ove zabave valja nami tražiti. Ove će čovika koji ljubi radnju sačuvati od one gadne propasti koja je mnoge u pijanstvu i popijanstvu stigla.

Ovde smo daklem ma i kratko pokazali one strme puteve kojima naš narod idje da propane, ali ujedno označili smo pravac kojim ćemo se moći zaustaviti ili baš povratiti. A ti dragi brate da si kaki malen da si siroma pomisli da si član jednog naroda kojega život od tvoga života, dobrostanje od tvoga dobrostanja, sjaj i ugled od tvoga mogućstva zavisi. Nastoj daklem neumornim radom pametnim gazdovanjem; a kad to nije dosta još i štednjom nastoj unapridovati samoga sebe a posebi narod tvoj jer sramota je sbog linosti nemara ili proždrlosti nekloniti se siromaštva. Sto više griši proti narodu svome onaj bunjevac ili šokac koji bar ono ne ostavi u dobru na diću svoju što je on naslidio od roditelja, ali rodoljubna dužnost mu je i više pridati jer i on je imao raditi i teći na onom što je baštinio od oca svoga da može reći da nije zabadavad živio.

ODPUST DANICI.

*Podji na put čedo moje!
Gdi god nadješ svodne dvore,
Pokvrcaj na svaki vrati
Smirno udji i pozdravi:
Hvaljen Isus i Maria
Godina vam nova svića!*

*Pozdravi mi side starce
Onemogle dobre majke
Braću sestre stare mlade.
Idji reci na sve strane
Hvaljen Isus i Maria
Novo lito već svanjiva!*

*Nastalo je novo lito
Puno nade i čekanja
Staro j'već nas ostavilo
Al od nas mu prosto bilo
Samo neh nas naš Bogdragi
Ncvom srićom bolje dari.*

*A ti sićaj svakog mudro
Da ne kasni već za dugo
Godina je čudna roba
Moraš radit dok je doba
Jer kad kuce zadnji sat
Na sud će vas ond'već zvat.*

*Prišapni der svakom bratu:
Kogod ima sgodu kaku,
Nek nastoje rodu hvale
Našem steći na sve strane*

*Ko srtalom ko motikom
Ko sa iglom ko sa perom.*

*Majka jedna što j'rodila
Zemlja jedna što j'nosila
Ljubav jedna što j'spojila
Ni j'razlike medju njima
Jedna j'svima cilj doviku
Čast poštenje rodu sprinat.*

*Kad te koja od sestrica
Kрила svoga udostojila,
Ljupko pazi na ustašca,
Osmine l'se dobra snaša
Odma imaš tu postelju
Za slimenom u pročelju.*

S

Rimpapa.

Sv. otac Lav trinajesti.

Božanski osnovatelj vire kršćanske Isus, odabravši odlične muževe, apoštole za razsijanje simena sv. evan-gjelja, jednog i to Petra stavi za poglavara svih apostola i sveg krsćanluka, da tako medju virnici jedinstvo bude zadržano.

Kad je Petar apoštol, na pitanje Isusovo : z a k o g a m e n e d r ž e l j u d i ? svidončanstvo učinio u ime svih apostola o božanstvu Isusovom, Isus mu reče „J a g o v o r i m t e b i , t i s i P e t a r i v r h u o v o g k a m e n a s a g r a d i t ć u c r k v u m o j u .“ Petar je grčka rič, što u našem jeziku znači kamen. Htio je Isus, da Petar već u svom imenu nosi značaj svog stališa, zato mu izmine ime Simun sa Petrom. — Kamenje običavaju stavljat u temelj kuće jel druge sgrade, da sgrada bude jaka. Na ovu odluku namine Isus i Petra, što svidoče riči : n a t e b i ć u s a g r a d i t c r k v u m o j u .“ stavio je Petra za temelj crkve svoje. Tko ne zna pak, da na temelju odpočiva sva sgrada? Od temelja zavisi stalnost sgrade, dakle u sg-radi najpoglavitiji dio je temelj. Sto je u kući, sgradi temelj, to je u duhovnoj kući krsćanluka, u crkvi Isuso-voj Petar, temelj, t. j. poglaviti dio, dakle prvi član i pog-

lavar sveg kršćanluka. Zato je Isus Petru pridao ključevé kraljestva nebeska, zato je njemu povirio svoje ovce i jaganjce, crkvene i svitovne članove sv. Majke crkve, zato je molio za Petra, da mu vira ne pomanika i nastaviö mu, da ojači u viri braću svoju.

Svi apostoli pripoznali su Petra za poglavara i sam Petar bijaše o tom osvidočen, da je on po Isusu stavljen za glavu sv. Majke Crkve. Odtud je to da posle uzašašća Isusova, Petar poziva sve apostole, da misto Jude odaberu drugog apoštola Kad su primili Duha svetog, opet Petar je prvi, koj izidje i navišćuje nestrašivo nauk Isusov i čudesa načela nauka Isusovog tvara. Po naputku božjem Petar je objavljio. Sve ovo na očevidan dokaz, da je Petar za poglavara kršćanluka naredjen.

Al pokle prvinstvo Petra nije moglo biti s njegovom prolaznom osobom spojeno, to je moralo i posle njegove smrti ostat, i to do konca svita, dokle vira Isusova trajat: kako apoštoli dobiše svoje naslidnike u biskupima tako i Petar ima svog naslidnika u rimskom papi, koji od Petra pa do današnjeg sv. oca Lava XIII. uvik u ime Isusa, misto Isusa upravlja crkvu božju. Uloga rimskog pape uvik je važna bila, ne samo u kršćanluku, nego po svém svitu. Zato ovo nekoliko redi, nek bude, u znak ditinske ljubavi i štovnja kršćanskog naroda bunjevačkog, sadašnjem sv. Otcu rimpápi Lavu XIII, u našoj danici posvećeno.

Posli sv. Petra najdulje je sidio na rimskoj stolici, blage uspomene Pio XI, koji priminuvši 7 Veljače, 1878. mnogo se gatalo, tko će zauzet njegovo misto!? A kad za kratko vrime puče glas po zemaljskom okruži kršćanluka, da su stožernici za rimpapu odabrali Joakima Peči, kardinala i nadbiskupa u Perugiji. Nov namistnik Isusa, prid očima držeć borbe, koje čekaju na novo odabrana poglavara crkve, i da već u imenu nosi jakost kao Petar, te osvidoči svit, da vrata paklena neće nadvladati sv. crkvu Isusovu; odabere sebi ime Lav XIII.

Lav XIII rodio se 2. ožujka, godine 1810 u Karpinetu, maloj varošici od plemićke obitelji. Još za ditinstva vrlo se volio baviti sa crkvenim stvarima, i kad su ga pitali, kakav je stališ on odabrao? uvik je odgovorio, da će on bit pop kad je svršio nauke u svom rodnom mistu, davnašnja mu se Zelja izpuni pošalju ga roditelji u Rim i stupi med popiće. Kao klerik svim je uzor bio sa svojom marljivošću pobožnošću i poniznošću. Dokončav tečaj bogoslovja za-

redjen bi svećenikom. Kao misnik uvik je nastojao u život prineti načela, koja je u simeništu, kao klerik učio. U friško samo što je zaredjen svećenikom imenovan je od rimpape Grgura XVI za kućnog prelata kod rimske stolice. Za tim posla ga isti papa, kao poslanika u talijanski grad Benevent. Ovde svršio svoju tešku zadaću na zadovoljstvo pape, imenovan bi nadbiskupom Damiatskim, i sad pošalje ga u belgijski grad Brusel. Posli tri godine povrativši se u Rim, rimpapa da mu nagradi neumoran trud, kojim je radio za kršćansku viru, imenova ga arcibiskupom u Perugiji, i ovde ga našla tiara (kruna) pape. Kao nadbiskup u Perugiji, bio je pravi pastir stada Isusovog. Stogod je puku navišćivao, to je dobrim primerom posvidočio i svim srcem ljubio je svoje stado. Glas njegovih vrлина dospije i do rimpape Pie IX koji ga imenovao i kardinalom. Ovo je najviše dostojanstvo crkveno posle rimpape. Veliku je brigu imao Peči kao kardinal-nadbiskup, da svoju nadbiskupiju s dobrih popovi napuni, zato otvorio je visoku škulu sv. Tome. Cesto je odlazio sam u škulu, da se odsvidochi o napridaku učenikah. Tako je ljubio svoje klerike, da ih često i svom stolu pozvao i duhom ih Isusovim hranio. Da je Peči u ozbilj uzor bio sveg svećenstva, svidochi nam i ona okolnost, da je imenovan od Pia IX. kardinalom komornikom, koj ima posli smrti pape upravljat sa crkvom, dok nov papa ne bude odabran. Posli smrti Pia IX. sbor stožernikah odabere ga za papu uzdajuće, da će u njemu crkva dobit dostojnog nasljednika Petrovog, koj će ovo teško brime uz pomoć božju, moć podneti i na korist crkve Isusove htiti upravljati.

Koliko je za ovo 6 godinah kao rimpapa odgovorio ovom povirenju, poznato je svim kršćanom. Jel kao rimpapa nastoji uvik upotribit svako dobro sridstvo, koje služi na boljak sv. M. Crkve. Pokle se današnji dan sv. vira osobito napada sa strane, kojekakih mudrolija, da što razumnije sile dobije sv. M. Crkva, koje će ju znati obraniti proti nepreteljem, odredi po svim biskupijam, da klerici uče mudroslovje po napatku sv. Tome Aquinata, i danas u svakom simeništu, uz bogoslovne nauke i mudroslovje ima svoju stolicu. Znajuć dalje sv. otac rimski papa, da sv. majka božja uvik je veliku ulogu imala u obrani vire kršćanske i kao što sv. August piše, ona je satriła glavu svih krivih vira: na čast i poštenje Bl. D. M. u više mah naredio je po svem kršćanskom svitu izvanredne svečanosti, da se po utočišću sv. Majke iz-

prosi milost proti nevirnikom. Znamenito je osobito za nas to, da baš ovaj papa je razširio štovanje svetih apoštola slavjanskih Cirila i Metoda zapovidiv, da se poštivaju kao sveti posvem kršćanskom svitu. Najnovije je izdao okružnicu proti slobodnim zidarom, razpravljajuć dubokom učenošću, koliko je opasna ova slobodoumna virska zabluda za viru kršćansku, za poglavarstvo svitovno i svu družbinu naroda čovičanskog, te je pozvao kršćane, da se mole Boga za izkorenje, ove po narod čovičanski nesrične zablude. Sovom okružnicom osobito je pozvao na se sv. otac pozornost svih svitovnih vlada. Tako se bori, tako trudi nas sveti otac, za onu sv. viru, koju smo od Isusa po apostolih, pod upravljanjem nepogrišive glave crkve rimskog pape, primili, želeć, da bude jedna ovčarnica, kako je jedan pastir.

A mi sonim osobitim štovanjem i ljubavju, kojim su naši stari uvik držali prama svetoj stolici, odišemo i danas prama Lavu XIII. sadašnjem rimpapi koji za sad lišen dobara, lišen slobode u pravom sužanjstvu bdije nad stadom Isusovim. Prosimo, daga svemogući Bog još mnogo godina živi, ublaživ patnje njegove, na radost virna puka krćanskoga i na korist sv. Majke crkve. Živio!

Gromovič.

Kataster i porez.

Poslidnje t. j. 1884-te godine dovršeno je novo mirenje zemalja u cijeloj madjarskoj državi. I sami smo vidili mirnike kako su prolazili našim zemljama. A zašto su mirili zemlje? Radi poreza. Zato da se porez pravednije mogo bude podiliti i izbaciti na sve sinove opće nam domovine. Do sad još nikad madjarska zemlja nije točno izmirena i procinjena. Do 1850-te godine nije, er donle-lemeške zemlje i onako nisu plaćali porez. Kmeti su snaišali i vojnički i kućanski porez (hadi adó-cassa bellica; házi adó-cassa domestica) kako ga je lemeški sloj na nj izbacio. 1850-te godine počela je svaka madjarska zemlja plaćati porez, koji je bio ustanovljen i izbačen ne po miri i ocini zemlje nego po ispovidi (bevallás) gazda pojedinih. Može daklem svaki smisliti da to baš ni uz najbolju volju nemora biti točan (pontos) poso. Ipak ta iz-

povid priznanje gazda je služilo za fundament ustanovljenja porcije, čak do 1885. god. Ove godine su se izpravljale zemljišne knjige (grumbuk) gdi je to baš nužno bilo, ali u istinu i u cilini ostalo je staro razpoloženje, ono od 1850. god. I ta nesigurna a na mnogim mjestima i nepravedna razredba vladala je do konca godine 1883. Na 1884-tu god. smo već po novoj miri plaćali porez, i po ovoj miri ćemo sad opet zdravo dugo plaćati porez. Ali dokle? — to se ne zna.

Učemu sastoji daklem katasterno mirenje?

Najnovijeg, a do sad jedinog općeg mirenja je zahtjeva bila: 1) izmiriti sve zemlje i prociniti; ustanoviti sav prostor i sav čist dohodak. 2) ustanoviti za svaku zemlju čist dohodak i sastaviti nove zemljišne knjige i posidovne arke.

Zato su cilom zemljom išli odaslanici mirnicima od lanca do lanca izmiriti ga i ocinili koliko donosi čistog dohodka. Kada je to bilo obavljeno onda je glavno stručkovni odbor izporedio jednu prema drugoj, sbrojio sav čist dohodak te ga sad izporedio uz sveukupnu porciju. Iz ovog odnošaja mora se stvoriti ključ (zakon, red) po kojem će se izbacati porez na zemlju. — Čiste zemlje čist dohodak naraslo je do 151,000,000 (sto pedeset jednog milijuna). Pa jer je porez za zemlju ustanovljen u 37,000,000 (trideset sedam milijuna): protiva 151,000,000 čiste hasne stoji daklem 37,000,000 poreza. Ovi zadnjih milijuni vadit će se iz onih prvih t. j. iz čiste hasne.

Prija nego što bi dalje nastavljao, ovde mi je reći šta razumimo pod čistom hasnom. — Za čist dohodak uzima se ona korist (hasna) koja ostaje od roda kad se odbije (opsiguje) sime, trud i svi troškovi u zemlju uloženi, rod se pako uzima onaj što može biti od sridnje ruke na dotičnoj zemlji. Ali država sama novaca traži od svojih državljana za to se i čist dohodak zemlje t. j. rod pritvori u novac po cini onoj po kojoj ona obično prolazi na pijaci. — Čist dohodak zemlje je daklem cina one hrane koja ostaje kad gazda od roda odbije sve što je svojeg za onu godinu u zemlju uložio.

Šta znamo šta je i koliko je čist dohodak zemlja u Madjarskoj; znamo i porez koji će opterešiti taj dohodak: znamo daklem već i odnošaj medju čistom hasnom i porezom od kojega će i porez pojednaka zavistiti jer koliko dilova uzima sve ukupno porez od sve čiste hasne toliko će dilova uzimati naš porez od naše čiste

hasne. Ili drugačije kao što se 37000000 odnosi na onaj 151,000000 tako će se odnositi porez na naš čist dohodak. I a jer ono 37 milijuna poreza jednu četvrtinu od prilike 25 postotaka odkidaju od čiste hasne od 151000000, *) zato će svakog pojedinog gazde porez po dvadesetpet i po postotka (25.5%) odkidati od čiste koristi u porez. Od 100 frti čistog dohodka 25 frti 50 nvč od 1 frte 25.5 kr; od 50 frti—12 frti 75 nvč.

Sad još treba nam odgovorit na pitanje: šta je čista korist zemalja u pojedinih gazda? i onda ćemo znati svaki svoj porez. Prija svega valja mi ovde označiti da porcija pojedinog gazde neće se otsikom baš po čistom dohodku njegove zemlje izbaciti: jer tu čistu hasnu točno izračunati nije moguće a nebi bilo ni cilo shodno jer kad bi svaka zemlja drugačiju porciju plaćala mnogo bi se komešanja i nereda uvuklo u izbacanje poreza. Nego je stručovno vrhovni odbor pogledom na svu zemlju ustanovio 8 razreda; i u jedan ma koji od ovih mora doći svaka zemlja. Te u koji razred dodje zemlja onoga razreda čist dokodak će se uzeti za njezin čist dohodak i porez tog razreda će bit njezin porez. Obaško su ustanovljeni razredi za oraću zemlju, za vinograde, za atove, za šume, za ritove. (N. p u segedinskom kataster-nom kotaru za oraću zemlju ovako je procinjena čista hasna po razredima: u I razr. 14 frt 50 nvč. u V razr. 6 frt—

„ II „	13 „	50 „	„ VI „	3 „	80 n
„ III „	11 „	— „	„ VII „	2 „	10 „
„ IV „	8 „	25 „	„ VIII „	—	90 nh.

U I-om razredu daklem jedan hold će platiti porez 3 frt, 70 nvč. a ostali manje kako jim je hasna manja). Svaki kotarski kraljevski ocinitelj sa k'njemu priredjenima gazdama, kao ocinjujući odbor, išao je od zemlje do zemlje. Ustanovio je pismeno: kakom obradjivanju pripada zemlja; dali je oraća, vinograd šuma rit i t. d. Zatim je zemlju prispodobio (összehasonlitotta) onima za primer uzetima komadima, na kojima je ustanovio razrede. I kojem komadu najbliže pripada koja zemlja onog komada će razred primit: a sa razredom naravno i onu čistu hasnu pa i porez. Štogaod pako ovaj ocinjujući odbor konačno izrekne za zemlju to se uvede u katasternu zem-

*) Ako se sami potrudimo i proračunamo odnosaj dohodka i poreza vidićemo da porez po strogom računu ište samo 24.5 (dvajest četiri i po) postotka ipak država će u ime zemljišnog poreza kupiti 25.5 postotka. Ovo je ključ za porez.

ljišnu knjigu (kataszteri telekkönyv). J ova zemljišna knjiga će sad mnogo vrimena služiti osnovom za izbacivanje (ustanovljenje) poreza. Što ovde rekosmo u opće to je učinjeno sa svakim komadom zemlje redom kako leže u ataru. Da svaki gazda može lakše prigledati svoje zemlje opravljani su i posidovni arci (arak, birtokiv.)

Sada daklem za čovika zemljoposidnika najvažnije stvari su : nova zemljištnica ili katasterna zemljišna knjiga, i posidovni arak.

Zemljišna knjiga (misto staroga grumbuka) sadržaje sve zemlje ciloga atara u onom redu kako zemlje u prirodi jedna do druge leže. Tu su zabileženi svi posidnici, njihov broj kućevni i obilježje zemljišnih planova. U toj knjigi je zabilježeno koliko je velik koji komad. Obilježena je vrst obradjivanja i razred u koji je određena dotična zemlja.

Posidovni arak pojedinog čovika nije drugo nego izvadak, izpis zemljišne knjige, s otom razlikom, da su u posidovni arak jednog gazde sve zemlje sakupljene u taj isti arak pa makar u prirodi i ne medjaše ili su možebit baš zdravo ražbačene. U tom arku će vidit gazda pojedine zemlje na koliko su mu procinjene, a vidit će i opći zemljišni porez, što gazda mora kao upravni porez platiti. U tom arku je zabilježeno ako bi koji komad bio oprošten od poreza. *) U njemu će se takodjer biliti promina gazda. Zemlja će se prinašati iz arka prodavaoca u arak kupitelja zato se ovaka promina po zakonu za tri miseca mora poglavarstvu prijaviti. Najposli u tom arku će se imat označit promine koje su se u zemlji dogodile. N. pr. ako je voda zemlju otela ; ili ako je on kuću gradio te od plodne zemlje postala neplodna. Ili ako je vodu odveo izsušio ; praznu zemlju voćem, šumom, lozom zasadio ; ili ako je kuću srušio, od neplodna dvora učinio plodnu bašču ili oraću zemlju.

Jos jedno mi je ovde iztaknuti. To naime da je porcija ustanovljena ponovoj miri mnogo pravednija nego dosadanja.

*) Neplodiva zemlja porez ne plaća. Novo gradjena kuća 10 godina ; nov vinograd od sadjenja 6 godina ; suma u neplodnu zemlju sadjena 20—40 godina neće plaćati porez ako se gazda moli poreznom uredu i gorinapomenuta stanja posvidoči. Može se izprosit oproštenje poreza do 15 godina na onu zemlju koju smo mi sami velikim troškom učinili plodnom N. pr. podvodna piskovita mesta. — Na jednu godinu dobivaju oproštenje slučajni stračaooci od vatre, leda, vode smrzle ili buvara.

Do sad u svakoj općini uzeli su 4 razreda najviše, običn osamo tri i u ta tri razreda je imala mista i najboja žitorodna njiva i onaj pisak koji jedva donese i raž, To je bila samo razlika da je ona u prvi a ovaj u treći razred došao. A tako se nije mogla dostojna razlika učiniti. Sad ako su zdravo različite zemlje u jednoj općini ima za nji 8 razreda pravedno ocinjenih i odbor na to izaslat sigurno nije propustio u svi 8 ji razredit ili ako su sve zemlje slabe onda baš samo u dolnje (4, 5, 6, 7, 8,) razrede pomišćati, u kojima je porez premalen.

Gospodar Stipe.

— Pripovist u dvi slike. Napis S. —

Bilo je baš nadan prve zornice (zorate). Na salašu (stanu) dida Jakova Frančića sve je ništo živahnije nego obično. Još nije ni svanulo već sve je na polju. Pale vatre na pet šest mista u krik u svinjadi umišala se vika dečice i mladeži. Tu svinje tuku Velike vatre prosvitliše polutamno jutro. Na licami opažash radost, zadovoljstvo kod mnoge čeljadi. Mnogo ji je radnika a ni manje radoznalih smetalica. Pun je čvor koje čeljadi koje umorenih svinja Petnajest žrtava garavi leži što nož raspravljača izčekiva. E pa nije to ni čudo. Ta dida Jakov je imo 6 sinovah i svaki je od njih već imo sveju porodicu zato se je dobro tribalo postarat da smoka ne manjka do druge godine. Istina sin Stipan je izučio postao od vitnikom, dobra muišla prokatoria ali je dobro palo i njemu kada mu je otac po jedno lipo opravljeno svinče poslao u dar na božićne svece. Pa da poduši reknemo nije Stipan ni kao gospodar manje troška stao didi Jakovu nego i ostali sinovi. Da i on je sin od njegova srca. A Bog sveti zna kud nije morao i na drugu stranu darivati dida Jakov. Mnogo je siroti pa i gospode nevoljnije sa dida Jakovljevog tavana i podruma izčekivalo spa senje ovoga svita. Zato je brišljiv starac znao se pokraj 15 komadih zastarati i upitati sinove kad mudodju u varoš — jer on već nije izlazio na salaš — šta pomazul se ti svinji? Neznam hoće biti dosta! Nebiti dobro bilo još koje zatvoriti (odljučiti nahranu). Al te su godine već ostali pri običnom broju.

Oka trupova garavih mute se domaći i gosti. Tu je gospodar fiškal brat Stipe tū su šogori i sestre sa dicom, tu su komšije, pridjni i stražnji tu subaše pudari risari. Jedni siku lupaju križaju ženske peru pivaju da se ori gori doli brzokraja. A gospodar Stipe pošto ni se je razumio u te poslove, pokadgod guenuo

po malo rakice, prolazio od društva do društva, gdi zabavljo, gdi hvalio, šalu zavodio sa mladami i lipima divojkama i pomago jim hoću da seknem od pomago pivati.

Nije vesela družba u svojoj halabuki ni opazila da je već posve svanio dan božiji zatoji iz nenadi kada dodje stanarica i pozove ji na ručak rekavši, da je već gotova kaurma.

— Kao ljudi ljudski koje bio taj momak, pa već u kaurmu stvorio svog gazina, upita kum Lovra Mikić. Ovoje bio prvi komšija skućom didi Jakovu Od pamtivika dobri privatelji. Već Lovrin otac kao porcijaš je služio varoš pa dida Jakov je upotrebio svoje sile da je posli oca i lovra to isto postao, zato kod Frančićeve kuće nisu drugačije Mikićeve zvali nego Porcijaševih i Kusu-Porcijaševi jer kada se je kod Porcipaševi dite rodilo dida Jakov je već uvik od svojih kogagod odredio daidje kumovati. — Daklem i on je na svinokolju.

I na ujegovo pitanje jedno mlado divojče odgovori : Čiča Ivan ! ovo je bio u redu treći od šest braća. Od ditinstva svoga je čobanovo i išlo mu od ruke klati, derati, križati pa još i kuhati jer zimi čoban je moro biti i reduša.

— E brate i kume Lovro, znaš ko ne drima do 6 sati kovi u varoši i ko umi svoj zanat onaj mož i u rano jutro brze poslove svršivati, reče Ivan.

— Istina kum Ive ali danas već nisam ni ja, ni do 6 sati spavo jersmo se onda već krenili napolje. A viruješ limi da sam već prija četri bio budan ?

No što se već današnjeg dana tiče virujem ti. Nije to šala, kad čovik misli, ići na svinokolj onda se ne prispava već cila noć.

— Baš pravo imaš kume. I gospodar Stipe kaže da se danas sam probudio već upet satih.

Zatim udare u tihani smij da nebi od kud god Gospodar čuo jer bih se može bit još žacnuo. Medjutim stignu u dosta tisnu sobicu gdi se počela zalagati vruća kaurma koja je u kvalu domačinu baš dobro trošila vino.

— Ama ko je skuvo tu kaurmu — počeeće gospodar — čisto mise oko srca hvaća. Čini mise da ovako slatko ni skoro jio nisam. Zatim potegne bocu da se sve rušilo iz nje.

— Ta ijo si valda svake godine u ovo dobo kada ti je brat Ivan spravljo ručak. Jeli istina Kum Lovro ?

— Istina od vrate svi u jedan glas.

— Istina dakako — nastavi Lovro — od kud bi mi takog ta jili, kad naše kuharice neznadu ništa spravljati bez blitve i speršina.

Na što udare svi u grohotan smih i piju svi u zdravije kuvara. Živio Ive živio naš kuhar! Živili naši mili gosti!

Sada se i štem razpa i u istinu družba kada je posli kratkog ali slatkog ručka sita ustala. Sada se i u starijima uzpalila krv.

Sada dvojke počmu ozbiljski pismu za pismom redjati, sve o diki i švaleru, o mladih pastiri i njevima omlicama. Nije dao bis mira ni starkami. Kad su mladje stale na dogovor o čemu da pivaju, jedna starka ubrati red pa zagrokti tanko glasovito :

Hrani majka devet milih sina,
Kada ji je viženila majka
Stali sinci govoriti majki :
„Naša majko naše pomganje
„Kod bi htela naša stara majka
„Da otiđe u zelenu goru
„Da ju izi kakogod zvirenje“ i t. d.

Kada je strija Mara dobro pogodjenim malo hropavim glasom kraju pisme se približavala u poslušnoj družbini začuje se jecanje. Niko ni riči ne govori samo sluša. I gospodaru se za oklite oči. Od vina ili od pisme teško bi bilo suditi, Al kano da ga je ipak i pisma dirnula jer uzdiše. Na koncu pisme bać Lazo, najstariji brat, uzdahne ubriše oči i lice svoje i prosbori tronutim glasom :

— Ah Bože moj! Ljudi jeli se to moglo kadgod dogoditi? a to bi moralo biti pogansko srce.

— Ta već Baćo ja neznam jeli se to dogodilo što je Mara dpivala reče Stanko 5-i brat stoje za Stipanom slidio, ali gotovo a se take stvari dogadjaju i kod nas. Baš nikidan sam čuo, kako am bio u varoši, da se Joso Gjukić pokro sa roditeljima što oni eznađu s njim divaniti mađjarski. Govori, da on nema kud do- esti goste svoje. On borme neće taj bugriški jezik učiti, raduje e — kaže — što ga je zaboravio. I otišo je u svit.

— To je još dobro što je otišo — primeti Lovro — a a je radio Luka Nevaljica to niste čuli?

— Nismo. Šta je za Boga? vikaše svi u jedan glas.

— Već to je sramota — reče Stipan — pravo prokletstvo.

— Privario je roditelje svoje — nastavi porcijaš — pa žno privario. Ugadjo ocu svomu mazio se oko majke; dotle jim vanio dok nije smoto oca svoga dok nije pripiso na njega kuću ono malo vinograda iz čega su stari živili. Pa sad on nji odtiro kuće veleć da je on nji ranee već toliko potrošio na nji što sve vridi.

— Laža je bio već kao djak — progovori Mijo drugi sin da Jakova — ja sam ga poznavao on je za dva razreda niže

mene išo u škulu. Opet se čudim kako mu ne pada na pamet da je otac prodo svoju zemljicu dok ga je izučio.

— On se tako misli valda — potegne Stipe — kad ga je rodio moro ga je i odhraniti.

Ali skoči na noge mladja hna divojčica Lazina : Nije ovo-
vrime mudrovanja da zaspemo već pivanja da se veselimo.

— Pravo imaš — prihvati radostno gospodar — ded poč-
mite kaku lipu.

Počmu one ali ne završe na prvoj ali ni na drugoj. Pivale su, sve su se nadmećale, bojavši se da nebi opet kogod prioteo red. Osobito kada su vidile da se gospodaru stricu većma dopadaju pisme, nego oni suhi divani. Ali kada bi ipak malo pristale našo se pojedan od muškaracah koji je pripovido : o babinoj koki, o di-
dinom oranju na mačici i kerici, o Nem tudku, Kraljević Marku ; ili baš i o samima vilama što je lipo unio osobito Ivan naš čoban, koji je već poživovanju svom bio miljenih vilah.

Pivalo se, pripovidalo se do kasnoga vrimena popodne. Pomalo se i radilo a vino trošilo dok jedared i na užinu ne pozove gazdarica i uvede goste sad već u mnogo lipše uljudnije uredjenu istu sobicu. Ta sad već ženske hoće da se pokažu. — Užinu što će biti i večera one spraviše one će i dvoriti. Bilo je kuhanja i pečenja svake vrsti od koje se ližu prsti. Sve je to tima sladje palo jer lipe čiste mladice služiše u kondje pevezane ; lipo bile košulje sa taclijami i zlatne načipkane prusluke zaodivene, bilim pregačami pripasane. Ko se nebi u takoj gostbi razžario ? Niju čudo što su se i gospoda fiscal i porcijaš razmahali. Hvali Stipa sad jedno sad drugo kako lipo ume bunjevke spraviti : ta od samog meda su jim ruke ! znao je on reći više puta. Napokon nemirno skoči i upita : brate Ivane ! cure ! mlade ! ta šta je to ni jednog hrdjavog gajdaša nemate ili bar pó tamburaša : već ovako moramo večerati ?

— Brate tamburaša nemamo ni cilog — odgovori Ivan — ali gajdaš će bit za cilo.

— Dobro, onda će bit igre.

— Samo dok svršimo jilo, ako hoćeš možemoti i u vrulu posvirati.

— A ko će bit taj momak koji će to uraditi.

— Naš brat najmladji Niko. On je jaganjčar a gotovo čoban na njega je već to oslonjeno. A čobani moraju umiti u t da mogu vilama malo posvirati.

— Beg te živio Niko — doda gospodar okrenuv se prema njemu.

Ali gazdarice, stanarice, reduše nestrpljive su. Ne dopada jim se da jim gosti samo divane zato ji nude koga pečenice

koga različitim pogačami, kolačićami. Sićaju goste svoje da ne ostanu gladni. Toveć kod nji gostóljubivost tako zaktiva. Ali u čas ji udari nika grmnja s polja, ušute i pojedan stanu nagadjati da će to baš gajde biti. U pogadjanju potvrde ji divojke i cure koje su sad veselo cirikajuć kutljale u sobu. Posli sve bolje i bolje čuh se glas gajda, dok jedared ne zagrmi jedan ogroman: Ujuju! prid kućom. Na to se gospodar osmihne na lipotice. Sad ćemo igrati! aj divojke. Izudaraćemo još i slime ne samu zemlju. Jedva Stipe svršio al eto ti na sobni vrati Ivaaa. Igra kao bisan — ko što govorimo, — prid gajdašom. Podvikiva, dlan odlan pleska, veseli se, hoće da pokaže, kako ljubi, kano stanarac, goste svoje. — Kad je prikoracio sobni prag, nazva: hvaljen Isus! od nas dobra volja.“

Amen uvik! odnas još i bolja. Odvratiše svi u jedan glas. Dobri domaćine! Bog te živio i tebe i svirca. Ponapiju se u ime ovog pozdrava. Ali pod gospodarom drhću noge lice mu je prosvitlilo oči zacahlile, srce mu se od dragosti razigralo. Skoči iza stola uhvati jednu od mladjih snajah i povede ju u tanac. I tako se započelo ono što je na izmince sa čašami i pismami trajalo do zore.

Oči moje garave, svu noć nisu spavale; al ni noćas spavat neće, hej ljubiti će ji evecće“ kratku pismicu znao je gospodar i više put onu noć odpivati. Na što je kum Lovro već najprili primetio: Vami Kume i Gospodaru Fiškalu mora da se drima kad toliko pivate tu pismicu?

— O ne brate, mili mi se ovo društvo moje rodjeno. Ovaj rod moj. Srce mi se veseli kad ga tako zajedno vidim. Rado šetam ponjima oči moje kano po plemenitom evecću. Zato neće one spavati ni noćas dok se ne nauživaju ove miline.

Tako se i dogodi. Dobro bilo vino pa se lako pilo; ko do zore, ko do dana.

II.

Dragi štioče kad sam ja već rad Gospodara Stipu i u drugoj slici prikazati a ti budi uztrpljiv pa primi još i to. Ova će slika mislim podpuno tumačiti dosta noudgodnu smisao moje slabe pripovisti. Al jer sam ja već sustao pripovidajuć, evo štioče starog porcijaša, Lovre nek i tebi govori ko što je meni besedio kada je ovako pripovido: Lovre neka on govori misto mene.

— Rado se sićam još i dan danas one blage uspomenene godišta kada sam ja onako lipo provodio kod mog kuma starog. Ona godina mi je darovala više veselih časova. I to u društvu rodoljubnom. Od te godine ištom sanjam o lipoj Subotici jer me

niki kobni slučaj odkine od nje. Vrimena izbrisala iz pauzeti sve radosti. Nastala starost: i u ovoj starosti nevolji samo jedan zlo-sretni večer pohadja me višio da me još i ovde u daljini muč da mi starost tim težja bude.

— Posli svino kolja na stanu staroga moga kuma, tako na podrug miseca. Nastala je bila već druga godina. Jedno veče opočivo sam na svom naslonjaču i kroz maleni prozor sam uživao dobrotu čarobne prirode, gledajuć kako se sunce spušća za obzorje ili — kao što govore naši bunjevci — kako Šici prolivaju maslo. Al eto ti nikog na vrata. Nisam se još ni okrenuo k' vratima već bio je u sobi. Mislio bi da je iz pripovitke poznati tarkamen ili grbdrvo prid tobom u onom malenom kutu. Čini se da se zemlja trese na svaki korak mu. Prsa mu se iz valila ramena se razpala u čudo, glavom priti podmoj nizki. A ruke — sačuvaj bože da te snjima pogladi nebi tamo buva živa ostala. To je bio kum Mijo.

— Odkuda vi, upitan ga u čudu.

— Sa dobra mista — tako mislim — nosim vam pozdrav i poruku da će kod mladoga prokatora gosp. Jurića biti večera na koju vas lipo poziva.

— Pa kako to da je na vas došlo domaćinstvo kod kuće Jurićeve.

— Sveće te razumit samo se spravljajte da idjemo. Žurno je taka je zapovid i želja.

— Spravim se i dodjemo pošto sam iz sastanka sa Jurićem ono jutro naslučivao nastojanje toga plemonitog mladića. Na okupu mu je bila pamet od kako sam ga upoznao. Krenuv se upitaću moga suputnika; hoćuli daklem izmiriti vaše općenje sa Jurićem?

— Neka je daklem na vaše — odvratit on. Pamtićete dragi moj kume da smo prija 5—6 godina, nas nekoliko općinara počeli otom divaniti da se u Subotici i onaj čovik poslušā koji bunjevački divani pa ma bilo to i u općinskoj sobi da se u škuli i na to gleda, ako dica neznadu drukčije neka se šnjima bunjevački divani da i oni mogu napridovati. Ta to je sramota, da kod tolike bunjevačke dice jedva izuči ko štogod. Nema napridovat neznase pomoći,

— Dobro, dobro to je onda bilo, — rekнем ja — pa šta se to tiče današnjega dana?

— Mnogo se tiče; jer mismo onda tražili jednog učnog čovika koji bi stao na čelo nami i izvojštio ono što mi neznamo ražiti jer ne poznajemo putove ni zakone. A danas evo imamo takog čovika. Samo što smo mu napomenuli na prvu rič je risto. Zato je on meni pravi sedmi brat. A ja kod njegove kuće, domacin. Ova krasna stvar nas je skopčala.

— Daklem radi toga idjemo mi tome poštenjaku na večeru?

— Jest hoće da rekne svoju i da čuje odobraće njevu. Da se tu jedan drugom zvirimo i uo ime svaki nasvom mistu i u svom krugu kupi prijatelja.

— Da kako lipa i plemenita stvar, rodjeno je bratinstvo kojeste svezali brate i kume Mijo. Ija ću pristat u to kolo ali nas 5—6 nećemo učiniti ništa. Tubi tribalo ljudi ali za tu se stvar ne otimaju mnogi. Bunjevačkoj stvari još ni večera pa ni ěaše neće navabiti ljudih.

— Ne vridjajte ne ponizujte našu krasnu namiru. Toj ne triba vabiti ljude nego samo pozvati dosta je ona pravedna da razumniji mladji naraštij dobro shvati ono što mi stari nismo dokučili.

— Daj Bože!

— I dat će, osvidočite se danas kod našeg ljubljenog prijatelja. Tamo ćete viditi u lipom kolu našeg Stipu i to je već dva prokatora vidite profesora, učitelja još i jednog doktora drugi sa više prosti ugledniji ljudi.

— Blago vami koji u to sve virujete! Ja kad vidio budem onda ću reći: Hvala Bogu. Vi se i u vašeg Stipu odviše uzdate.

— Šta pa ne pantite — reće on meni — kako se jesenas na svinokolju baš on razmavo. Ta on vam je bunjevac!

— Na salašu virujem, — odvratim ja — al u varoši ne. I ja se bojim da ćemo se opet što brže o tom osvidočiti.

— Ne bojte se! — Dovikne on meni veselo.

— Ali medjutim i stignemo do žudjenog cilja. Unidjemo u priddvorje, udari nas neki andjeoski glas pivajući. Bio glas domaćica koja je uz pratnju glasovira pivala bunjevački. Kada je čula hod naš pristane sa pivanjem i radostno izidje prid nas već u prvu sobu, i priteče nas pozdravom svojim. Taj ljubki glas, mio okret, žarka gostoljubivost kojom ganuta izidje prid nas prisili me da i njoj ruke celivajuć odzdravim, čestitam joj dobro večer.

— Bog nam dono mile goste, već bila sam se počela bojat da će nam se izneviriti gosti. — Reče mila domaćica. A ja pogledam popriko na mog kum Miju, koji se je i sam začao na te riči. Lice mu se minja kao da se krv giba gori doli pod kožom.

— Nismo li mi najbolje uranili? počeh ja. — Može bit da smo mi baš prvi?

— To ne mogu reći, — odvrati ona. — Sačuvaj Bože da je na toliko, onda bih se baš jako ljutila. Ali i ovako sam nezadovoljna što nam silom dolaze pozvanici.

Dok sam se ja izpričavao kako sam znao, stignemo do na pol' otvorenih vrata, unidjemo u razsvitljenu dvoranu koja sjajem i

mirisom jesenjega cvića godi ublaživa čovika rado primljena. Al badava sva milina, badava lipi pozivi koji se bez odziva razoriše, badava radost nikoličine proste naše braće. Jer samo što se pozdrai vismo neuztrpljivo se podje Jurić tužiti, kako su jednodušno ili baš zlovoljno niki odbili poziv samo zato, kako se vidi jer mu je niku tobožnju narodnu boju dao i to učiniše baš oni koje je pravim i rodoljubuim bunjevcima činio. Tuži se kako mu se jedan bolešću drugi sanom izpričavao; kako drugi očito izrekoše da oni baš nemare toliko za bunjevački jezik. Šta da se napinjemo za njeg i tako nemožemo s njim dalje od salaša. — Pa to je isto poručio i gosp. učitelj Šaran.

— To je ruglo svita — rekoh ja, i okrenemse suputniku mome: no šta velite sad o vašem Šaranu?

— Čudo božije propali smo opet — odvrati on — prija nego što smo se rodili... Sad se već ne nadam nikakom dobru ni od našeg gose.

— Jest da! — On vam još nije ništa poručio? upitam ja domaćina.

— Poslao sam i radnjega, al se još ne povrati čovik, bi kratak odgovor domaćinov, koji na niko kucanje okrenuo prema vratima, doviknuv: ave, dolazećemu. I u taj čas pomoli se kogod sa šešišrom na vrh glave, razžarenih očiju, razčupane kose, čuješ gdi ništo mrmlja ko razjaren lav koji krv žedjuje. To nam je bio jakih mišica mladjan sin moga kum Mije. Sada dolazi od strica Stipe.

— No šta je poručio čiča Stipe? Ded govori momče, vi-kosmo gotovo svi u jedan glas.

— „Zlo... pomislite samo kad sam ga pozvo na večeru tako me milo pogledo da sam se obradovao. Al kad sam mu na pitanje: šta je tomu dalo povoda da Jurić prelo pravi; kažem kad sam mu na to pitanje čisto ponosno odgovorio da će ovde svi i sami pravi bunjevci dušom i tilom sastati se kao na dogovor, da se oko stola vrloga našeg rodoljuba Jurića dogovore kako da se imaju rane našega prostoga blagoúdnoga roda zacijeliti, kako li njihov duhovni život pokrenuti. On — nedav mi dalje govoriti — kao ris skoči name. Smutio se do bisnila kad je razumio i ositio onaj duh koji nas sjedinjuje i čuo ovo nikoliko lipih imena naših, razjari se kao vrag od mirisnog tamjana. Naoblači mu se čelo zacakle se oči ustne zadrhtaju tako da sam se zabrinuo šta će bit. Jednom poče: pravi bunjevci će tamo biti?! a šta su oni drugi?! Tebi su porci-jaš, Šaran, Jurić i druge zasijane glave poštene ljudi! jer nemadu mirovati? Još i bunjevcima treba štogod? Ja sam mislio da je tvoj otac već opametio a sad vidim da nije zavrudio ni poštene riči. Zar sam ja zato vas jesenas pohodio ko poštene ljude? A ti — reče meni — kad za drugo nemaš pameti sinko nisi dostojan tog kaputa

sbaci ga vile u šake pa onamo na salaš za ocem. Zabadavađ si poučio sveučilište. Ja ti kažem stric tvoj razumišli? ...

— Znam — odgovorim mu — ali mi više niste stric. I uviravam vas da više nećete treviti bratu svom na oči doći, niti ću vam ja zaželiti sramotno lice. Ako pak nemate za što ste nas je senas pohodili znajte da rad trbuha. S Bogom! Blagosov vam zasluženi! Sotim se povratim.“ Reče razčareni mladić nesigurnim glasom, zatim se okrene Miji ocu a mom suputniku.

— „A vi oče nezaboravljajte riči brata vašeg; nek vam te riči ostanu svidokom da to nije više brat vaš. Nije oče nije.“ I ove zadnje riči tronutim glasom izreče. A Mijo kao poštenu starac poblidi u licu zadržće u tilu a na očima rosa gusta zasja.

S neveselilo se društvo što više na zadnje riči mladićeve snidje i dosad rani zaokupljena domaćica i tužno je se dojmi taj otrov izliven iz srca mladićevog u srce bratinsko ljubezno. No otrese se domaćin toga neugodnoga utiska. „Ne starajmo se šnjim — reče odvažnim glasom — izrodica je uvik bilo i biti će ali još nije ni jedan steko zlatnu krunu pa neće ni naš izrod. Riči sirotog Stipe baš na njega samoga padaju. Upravo za njega bi dobro bilo kabanicu o kući misto fraka da ona sačuva ljubav srca što je frak proso.“

— Jest da pravo imate gospodine odvitniče — reko ja — on sirota nakaza još može koga zasijanom glavom nazvati kano da može biti mućkavijeg mozga od tog koji može tako šta misliti da putru jednom nije slobodno na put izobraženja stupiti, ili da jednom učeno-izobraženom čoviku već i kaput valja sbaciti samo zato jer se je zaljubio u lipu slobodu puka svoga. On nije dozrio pa misli da tudja glava zvonu.

Zagovaralo se odgovaralo se nebi li u pravo veselje uvrižilo. Vruća slatka večera dobra vina mnogo žila razžariše. Govorilo se o raznih stvari mudro i pametno samo moj kum Mijo nije bola znao is srca izbaciti cilo večer; ni ga je izbacio ni za cilog života jer ponese ga sa sobom u hladan grob, kuda ga je virno pratilo ono isto društvo što je šnjim večeralo. Sa bać Mijom mojim milim kumom jednu poštenu bunjevačku dušu smo izgubili i blago srce, ali nismo one blage i plemenite želje koje je on u srcu nosio jer ji je sve prisadio u srce sina svoga koga je kano u baštinu ostavio rodu svome.

Anekdote, šale i doskočice.

Odvetnik i popo.

U jednom društvu sastali su se odvetnik i popo pa se razgovaraju. Odvetnik naš pade na taj nesrićni misao da popa peca, pa ga upita: „Jelte gospodine, da vi ag s pomom proces tira koji bi dobio?“ „Naravno da vrag“ odgovori popo „jerbo su svi odvetnici na njegovoj strani.“

Trevljeno.

Dva odvetnika, jedan gorostas a drugi malenkast, inačili su se jedared tako da veći manjem rekne: „Ja bi vas mogo lako u moj džep turiti.“ Nato ovaj drugi odgovori: „No onda bi Vi za cilo više pameti imali u džepu nego u glavi.“ Na što strašan smih postade.

Znak ozdravljenja.

Bolesnik: „Gospodine doktore! Ja sam već od groznice sasvim oslobodjen.“

Doktor: „To se već zna i po vašem progovoru.“

Bolesnik: „Kako da to?“

Doktor: Kad je bolest još opasna bila vi mi rekoste: „Najbolji, najdraži gospodine doktore!“ a kad vam je već malo lakše bilo, adresa je moja bila: „Dragi gospodine!“ a sad me zovete kratko: „Gospodine doktore.“

Nagrobnica.

Ovde odpočiva jedan stari doktor od devedeset godina. Ah! da nije živio tako dugo, nebi mnogi umrli tako rano.

Prošo je.

Hitio je doktor bolesniku.

Jedan pokraj njega prelazeći poznanik opazi na rukavu njegovog kaputa jednu jamu pa mu reče pokazivajući mu jamu: „Viri mudrost napolje!“

„A ludost unutra!“ odgovori doktor ledeno.

I to je pismo.

Jedan sulud otac sinu, koji je u tuđoj zemlji bio slidećke je piso:

„Dragi sine!

Ako si zdrav i mi smo onda zdravi svi. Evo šaljem ti jedan stari kaput daj da naprave odnjeg nov. A tvoja nana ti šalje tri talira bez moga znanja. Ja te molim, pazi na novce inače si magarac jedan, a ja tvoj virni tilesni otac:

Andrija Mudrić.

Priporuka.

Jedan rukavičar je u novinama javljivo:

„Kod mene se mogu dobiti rukavice za gospodu od jarčeve kože!“

Visina i dubljina.

„Moj sin Dragutin“ — tako je javio u novinama jedan otac — „našo je svoju smrt spadnuvši storona ovdašnje crkve.“ Ko zna visinu ovoga torona, samo taj mož dubljinu žalosti moje izmiriti.

Suša.

„Ako suša i dalje tako traje, moradu sve marve propast!“ reče jedan grofić jednoj paorkinji, „Neka samo Vašu milost Bog sačuva,“ uzdahne ona.

Pažljivost.

Udala se jedna mlada vrlo lipa divojčica za jednog matorog čovika. Onaj dan kad su se vinčali, kaže joj na putu višeputi kočijaš:

„Petrom me zovu! Petrom me zovu! Na pitanje zašto on to tako često opetuje, odgovori on: „Zato da vi dobro upamtite moje ime i da ne možete reći jednom: „Vrag me dono na ovo vinčanje.“

Samo još jedan je imo.

Jedan trgovac dovikne svoga slugu, dade mu jedan grošić i naloži mu, da donese jedan peretak.

Na odlazku pozove ga natrag, dade mu još jedan grošić da i sebi kupi jedan. Posli deset minutih vrati se natrag sluga žvakajući, metne jedan grošić prid gospodara pa reče: „Pekar je samo još jedan peretak imo.“

Različna ljubav.

„Opet je osobita stvar ta ljubav!“ reče neki muž; „kad sam uzo ženu svoju, htio sam je pojisti od ljubavi, a sad mi je žao što to ne učini.“

Ja mogu čekati.

„Petre!“ reče jedan dan razsrdit otac sinu svom, „sad imam posla, ali kako dospijem, gorko ću te izlemati!“ „Ne moj se žuriti dragi oče“ rekne mladić, „ja mogu već čekati!“

Nejednaki brak.

Udala se jedna matora žena za jednog mladića. Cilo se selo uzbunilo zbog toga. Svećenik koji je njih vinčo, slideće je riči izabrao: „Bože oprostite jim, jerbo ne znadu šta rade!“

Dvournno nedopadanje.

„Kuda tako hitro?“ — „Doktoru!“ odgovori drugi koji je na smrt bolesnu ženu imo, „žena moja nikako mi se ne dopada!“ „Čekaj i ja idjem; ni meni se ne dopada moja!“ reče prvi.

Mrmljanje.

Kad je jedna matora plećkuša kod prvog zvonjenja jednog novog zvona opazila da vrlo visoko i oštro zubi, reče joj jedan nuz nju stojeći: Manite se dobro je to, zvono je još mlado. Ako bude tako matoro ko vi moja Milostiva, onda će već mrmljati.

Razlika.

Korio je župnik jednog paora što tako ritko u crkvu idje i reče mu: „Čitaš valda marljivo sveto pismo?“ „Neznam čitati!“ odgovori paor.

„Ja mislim,“ nastavlja župnik, „da ni to neznaš ko te je stvorio?“ „Neznam“ reče paor. Župnik upita jedno kraj njegov prolazeće dite: „Ko te je stvorio?“ „Bog“ odgovori hitro dite. „Vidiš“ kaže svećenik paoru „kako te dite osramoti.“ „To nije nikako čudo“ odgovori paor, „mladić je istom jedva stvoren, a kod mene je to već davno bilo!“

U t i h a.

Župnik je tišio jednog paora kom je žena umrla, slidećima ričma: „Umirite se dobri brate, ona je sad srićna, Bog je nju primio sebi.“ „Tako, sebi je nju primio?“ pade paor u govor, „no, no, imaće i on svoj posoš njom!“

Vrlo skupo.

Jedan je paor gotovo cilo imanje potrošio na izučenje sina svoga, a kad je vidio da nije zato ništa naučio, uzdahne on: „Ah! koliko sam krava za ovog jednog vola dao!“

Izzviždano vino.

Kupio je jedan paor ardovčić vina na dužinjance i sveže ga na konja sebikar za ledja. Od trešenja izpo začep i vino je teklo napolje. Misleć da se štogod naravno dogodilo, zaustavi konja zviždeć, al se zablenuo ne malo stignuvši kući, kad je vidio da je ardovčić prazan.

Dvogovor iz bračnog života.

Supruga: „Već si opet pijan ko zemlja? Ko može to podneti? Ne će ti već nikad pamet doći?!“

Muž: „To ja činim iz ljubavi, oću da ti rekнем, jerbo te onda dvostruko vidim željo moja!“

Staranje.

U jedno ladno jutro nosili su jednog obišenjaka u tankoj haljini na višale. „O Bože!“ uzklikne jedna milosrdna gospodjica, „siroma čovik lako može ozebsti!“

Veselo živovanje.

Jedna vrlo tašta žena hvalila se često: „Ako ja što god ludo govorim uvijek se smijem najpre!“ „Onda vaše živovanje vrlo veselo mora biti!“ odgovori jedan.

Sit života.

„Ah!“ uzdahne jedan stari čovik komu je život već dosadio oću ja to doživiti da umrem!“

L u p e ž i.

Jedan plemić, lakrdijaš velik, ležao je na bolesničkom postelju, kad eto ti ustupiše knjemu dva odvetnika, Bolesnik jih zamoli da sidnu njomu sdesne i slive strane. Začudjeno pitaju ga ovi, zašto to on želi, a on odgovori: „Da kao naš spasitelj umrem!“

O b r a n a.

Prolazio je Petar najmar pokraj jedne suvaje a pseto suvajdžijino ugrize mu nogu. Petar najmar uzme sikiru svoju, te pošalje pseto na onaj svit. Suvajdžija kori gorko Petra najmara: zašto nije sikiru okrenuo te sa držalom pseto udaro. „Jest da“ odgovori Petar najmar „ta da je on s repom grizo, ja bi tako činio!“

Kako se kruh traži.

„Radujte se!“ piše jedan študent iz Pešte, koji je moro zbog duga knjige svoje razprodavati, ocu svom „već me rahne moje knjige!“

Naopako.

Jedan bogat čivutin imo je dva sina. Jedan je od njih oficir bio, do vrata dužan, a drugi opet trgovac i najviše na lovu je bio. Kad je jedan sluga oca za srićnog falio što take valjane sinove ima, odgovori on: „No moja je radost naopaka; onaj komu bi pucat trebalo piše minice (vekslije) a onaj komu bi minice pisati trebalo puca!“

Kriva sumnja.

Jedan bolestan čovik čuje gdi žena njegova u kući nikim se razgovara i da često upotripljava ovu rič: „Magarac.“ Hm, hm! veli bolestnik, „mor' da sam štogod skrivio ženi mojoj, tako mi se vidi da o meni govori!“

Razlika.

Jedan razsulović (raspikuća) reče brižljivo jednom prijatelju: „Bojim se da ću morat kao prosjak umrit!“ „A ja se toga bojim opet“ odgovori prijatelj „da ćeš morat kao prosjak živiti!“

Uklonjiv odgovor.

U jednom balu gdi se velika množina skupila i za igrače je vrlo tisno bilo reče jedan igrač igračici svojoj: „Vrućina mi je strašno znojim se kao magarac! Vi se ne znojite tako gospodjica moja?“ A ona odgovori: „Ta vi znate dobro da sam ja od drugog spola!“

Izmiren stomak.

Gorko se oljoljo jedan pijanac u jednoj mijani, pade sa stoca te zaspe, Kad se probudi pita mijanždiju,

šta ima da plati?“ „Sest litarah“ odgovori taj. „To nije moguće!“ reče naš gost „u moj stomak nemož više od pet litara stati!“ „Pa baš je zato ušla šesta litra u glavu“ odgovori birtaš. Pijanac se nasmije i plati.

Izmudrovo.

Podje oko ponoći u Beču jedan oljoljan čizmar kući, i stane na srid pijace. Jedan poznanik njegov, koji je slučajno na njeg trevio, htio ga odvest kući. Al naš čovik je to za suvišno držo rekavši: „Ta sva se varoš kreće pridamnom, čeka ću dakle dok se naš sokačić vamo krene, pa ću skočit onda brzo unutra“

Izgovor.

Naručili su dva paora u ime obćine kod jednog drvorizara svetog Floriana u naravnoj veličini. „Oćetel ga živog ili mrtvog?“ upita ji majstor. Zabunjeno odgovori posli dugog promišljanja jedan od njih: „Pravite ga samo živog; ako drugima ne će bit pravo oni ga onda neka ubiju.“

Zabunio se.

Jedan se novak (rekrut) čudio jednoj papigi koja je u otvorenom pendžeru stajala; jedne velike kuće; a kad mu je ptica doviknula: „Dobro jutro!“ novak trgne kapu (šepicu) uplašen sglave pa natuca: „Oprostite, gospodine, ja sam mislio, da ste Vi ptica, i odjuri osramoćen kao bez glave,

Priobćuje; **Razbibriga.**

Vašari

(sajmovi, pazari).

- Abonj, 30. Svibnja, 20. Kolovoza, 30. Studena.
Ača, 15. Travnja, 29. Listopada.
Ada (Bačka), 19. Ožujka, 15. Lipnja, 25. Listopada.
Adonj, 2. Travnja, 16. Lipnja, 15. Rujna, 24. Studena.
Aljmaš, 9. Veljače, 1. Svibnja, 14. Rujna, 22. Studena.
Apatin, 12. Svibnja, 21. Listopada.
Apoštag, 24. Lipnja, 12. List.
Arad, prid cvitnu nedilju, na Petrov.
Aroksalaš, 24. Veljače, 15. Lipnja, 5. Kolovoza, 21. Rujna.
Baan, (Baranja), 10. Ožujka, 1. Lipnja, 29. Rujna, 8. Prosinca.
Bač, na dan Dimitra, na Pilip-Jakov, o Duhovih, na začecé Bl. D. Marje.
Baja, 14. Veljače, 24. Travnja, 22. Srpnja, 21. Rujna, 6. Prosinca.
Bajmak, 25. Svibnja, 24. Kolovoza, 11. Studena.
Balašša-Gjarmat, 6. Sičnja, 2. Veljače, 1. Svibnja, 20. Kolovoza, 20. Rujna, 1. Studena.
Bavanište, 22. Svibnja, 26. List.
Baračka, 17. Lipnja, 20. Listop.
Batta, 9. Travnja, 15. Listopada.
Battasek, 19. Ožujka, 16. Lipnja, 24. Rujna, 28. Listopada.
Bečej (stari), 8. Travnja, 5. Srpnja, 15. Listopada.
Bečkerek (velik), 1. Ožujka, 6. Svibnja, 17. Kolovoza, 12. List, 11. Studena.
Bešenovo (staro), 15. Svibnja, 15. Listopada.
Besterce, (Vag), 3. Sičnja, 11. Travnja, 13. Lipnja, 8. Kolovoza, 19. Rujna, 8. Studena.
Bezdan, 15. Ožujka, 16. Srpnja, 29. Rujna, 19. Studena,
Bonjhad, 6. Ožujka, 8. Svibnja, 10. Srpnja, 4. Rujna.
Breznobanja, u nedilju Letare, o Duhovih, 16. Kolv., 30. Stud.
Bućin, (Temeš), 24. Travnja, 24. Srpnja, 15. List., 20. Prosinca.
Buziaš, 23. Sičnja, 24. Travnja, 25. Srpnja, 1. Listopada.
Čakova, (Temeš), u srid korizme, (po starom kalendaru), 29. Lip., 27. Kolovoza, 20. Rujna, 11. Studena.
Čaktornja, 3. Veljače, na cvitnu nedilju, 30. Lipnja, 3. Kolovoza, 15. Listopada, 25. Studena.
Čakvar, posli nedilje „Oculi,“ posli nedilje „Rogate,“ 25. Srp., 6. Prosinca.
Čanad, (srbski i nim.), 25. Ožuj., 20. Lipnja, 16. Listopada, 10. Prosinca.
Čantavir, u ponediljak prid 1. Svibnja, 24. Rujna.
Čoka, (Torontal), na ime Isusovo, sedmi dan posli uskrsa, na sv. Trojstvo, 29. Rujna.
Čongrad, 1. Ožujka, 1. Svibnja, 25. Kolovoza, 10. Prosinca.
Čurog, 4. Ožujka, 1. Lipnja, 6. Listopada.
Ceglid, 15. Sičnja, 19. Travnja, 22. Srpnja, 1. Studena.
Cripaja, 4—6. Travnja, 8—10. Rujna.
Cibakhaza, 31. Ožujka, 30. Svibnja, 15. Rujna, 18. Studena.
Dabaš, 18. Veljače, 1. Svibnja, 3. Kolovoza, 1. Studena.
Dalja, 4. Svibnja, 30. Listopada.
Darda, 2. Sičnja, u ponediljak prije Spasova, 24. Kol., 4. Stud.
Darugar, 10. Ožujka, 1. Rujna.
Debrecin, 17. Sičnja, 24. Travnja, 15. Kolovoza, 9. Listopada. Vašar pada uvik u ponediljak prid naznačenim danom.
Deva, 14. Sičnja, 13. Svibnja, 3. Kolovoza, 30. Listopada.
Djakovo, 1. Svibnja, 26. Srpnja, 28. Listopada.

Dorožna, 7. Travnja, 29. Lipnja,
16. Rujna, 8. Prosinca.
Dubrava, 10. Svibnja, 26. Srpnja,
29. Rujna, 6. Prosinca.
Dunafeldvar, 25. Ožujka, u utorak
posli Duhovah, 20. Kolovoza, 1.
Studena.
Dunapataj, 14. Veljače, 17. Trav.,
29. Lipnja, 4. Listopada, 13.
Prosinca.
Dunapentele, vašari padaju na te
ponediljske, kad je sv. Gjuro,
sv. Trojstvo, mala Gospojina.
Dunaveče, 14. Veljače, 6. Svibnja,
26. Srpnja, 29. Rujna.
Eger, u ponediljak one nedilje,
koje Pavao pustinjač pada, u
ponediljak, kad Pongrac pada,
u ponediljak, kad pohodjenje
Bl. D. M. pada, 29. Rujna.
Erči, u ponediljak Travnja mise-
ca, kad sv. Lav pada, i u po-
nediljak, kad Miholj pada.
Estergom, u ponediljak, kad je
Grgur (Ožujka), Urban (Svib-
nja). Lovro (Kolovoza), Šimun-
Juda (Listopad).
Ersekujvar, na Matiju, na cvitnu
nedilju, na Urban, na Petrov,
u nedilju posli svetog Stipana
Kralja.
Fehertemplom, 5. Ožuj., 23. Lip-
nja, 15. List.
Folegyhaza, 20. Sičnja, 27. Svib-
nja, 18. Kolovoza, 4. Listopada.
Földvar, (Bačka), 22. Ožujka, 7.
Lipnja, 21. Kolov.
Franjova, 13. Svibnja, 13. Srpnja,
31. Listopada.
Futok, 3. Ožujka, 16. Lipnja, 18.
Kolovoza, 7. Stud.
Füle, 6. Veljače, 24. Svibnja, 23.
Kolovoza, 18. Stud.
Fülöpszállás, 8. Travnja, 17. Lip-
nja, 5. Rujna, 6. Prosinca.
Garčin, 1. Svibnja, na Duhove, 29.
Lipnja, 31. Rujna.
Gjengješ, 2. Veljače, 25. Svibnja,
24. Kolovoza, 19. Stud.
Gjertjamoš, 5. Travnja, 17. Lip.,
19. Rujna.
Gjur, 18. Sičnja, velike nedilje, u
ponediljak prid Brašančevo, 22.
Srpnja, 8. Rujna, 25. Stud.

Gjula, (Békés), na obraćenje svet.
Pavla 25. Sičanj, u ned. prid
„Exaudi.“ u ned. prid 22. Srp-
nja, 8. Rujna.
Gjulafehervar, u utorak prid Uskrs,
26. Srp., 30. Rujna, 18. Pros.
Gospić, 1. Svibnja, 10. Listopada.
Hajoš, 25. Ožujka, 29. Lipnja, 29.
Rujna.
Hajdušica, 25. Kolovoza.
Halaš, 25. Ožujka, 21. Lipnja, 1.
Rujna, 29. Stud.
Harkanj, u veljaču na Žužanu,
Travnja na Gjorgjev, Kolovoza
na Petar u okovih, i Prosinca
na Nikolu.
Haršanj (velik) u ponediljak prid
25. Sičnja, prid 12. Lip., prid
sv. Ladislav, 9. Listopada.
Hatvan, 2. Veljače, 28. Travnja,
2. Lipnja, 29. Kolovoza, 2. Li-
stopada, 5. Studena.
Heveš, 25. sičnja, 18. travnja, 18.
srpnja, 24. listopada.
Hodmezővásárhely, u nedilju posli
sv. imena Isusova (sičanj), u
nedilju prid sv. Josip (ožujak),
prid Brašančevo, prid razstanak
apoštolah 15. srpnja, u nedilju
prid Gal apata (listopad)
Hodšag, 9. travnja, 29. rujna.
Högyesz, 1. sičnja, 2. ožujka, 3.
lipnja, 4. studena.
Iglo, u srid korizme, 7. lip., pos-
lidnje nedilje rujna, prve nedi-
lje prosinca.
Illova, veljače na Doroteju, na
Blagovist, na Spasov, na Bra-
šančevo, na Mar. Magd., rujna
na sv. Matu, na svih svetih, na
začeće bl. div Marie (Prosin.)
Ilok, 24. travnja, 13. lipnja, 2.
kolovoza, 23. list., 25. studena.
Irig, (Toln.) na dan sv. Blaža, sv.
Gjure, male Gospe i sv. Kate.
Indija, na cara Konstant., na ma-
lu Gospu, na pohodjenje Blaže-
ne Dvice Marije.
Ivan-Egerszeg, u sridu prid 6. sič-
nja, u prvu sridu travnja, srp-
nja i listopada.
Jankovac, 17. trav., 26. srpnja, 1.
studena.

Jasberin, 25. ožujka, 18. svibnja,
 15. kolovoza, 4. list., 9. pros.
 Kalača, 19. ožuj., 31. svibnja, 15.
 kolovoza, 30. studena.
 Kaniža, (Zala žup.) 30. siječnja, 3.
 travnja, 22. svibnja, 14. kolo-
 voza, 9. listopada, 4. prosinca.
 Kaniža, (turska), 29. travnja, 1.
 srpnja.
 Kaniža, (stara Bačka), 25. svib.,
 1. rujna.
 Kapošvar, (Šomogj.) 15. sič., 25.
 ožujka, 4. rujna, 2. studena.
 Kapuvar. (Sopron), u ponedjeljak
 posli 25. siječnja, 19. ožujka, na
 Brašančevo, 26. srpnja, 29. ko-
 lovoza, 13. prosinca.
 Kašša, 20. siječnja, 3. svibnja, 27.
 lipnja, 15. kolovoza, 19. stud.
 Katymar, (Bačka), u ponedjeljak
 posli 16. svibnja, miseca list.,
 kad sv. Terezija pada.
 Kamenica, 3. svibnja, 22. lipnja,
 18. listopada.
 Karlóvac, (Hrvatska), 8. svibnja,
 15. lipnja, 25. srpnja, 29. rujna,
 21. prosinca.
 Kečkemet, 12. ožujka, 10. svibnja,
 10. kolov., 26. rujna, 25. stud.
 Keresztur, (nimački), 3. svibnja,
 14. rujna.
 Keresztur, (Bodrogh), 20. veljače,
 5. lipnja, 28. kolov., 27. stud.
 Keresteš, u ponedjeljak posli sv.
 Trojstva i cvitne nedilje, u po-
 nediljak posli sv. Nikole.
 Kernjaja, (Bačka), 10. svibnja, 4.
 listopada.
 Kesthelj, (Zala), 6. siječnja, u čet-
 vrtak posli Uskrsa, u četvrtak
 posli Brašančeva, 10. kolovoza,
 21. rujna.
 Kikinda, (velika), 24. travnja, 24.
 lipnja, 20. rujna, 1. prosinca.
 Kiš-Köröš (Pešt. žup.), 24. velj.,
 1. svib., 18. listopada, 1. kolv.
 Kiš-Komárom, na Gjurgjev, na sv.
 Pavla, u ponedjeljak prid svetu
 Katu.
 Kiš-Marton, u poned. na „Oculi“
 i „Exaudi“ nediljah, u poned-
 iljak posli sv. Petra u okovih i
 posli 21. rujna,

Kištelek, (Čongrad), 16. travnja.
 7. srpnja, 20. listopada.
 Kiš-uj-saias, 19. lipnja, 4. rujna,
 13. prosinca.
 Koložvar, 10. siječnja, 12. ožujka,
 13. lipnja, 1. kolovoza, 2. stud.
 Komárom, na Pilip-Jakov, na Pe-
 trov, na Roku, na sv. Franju i
 Andriju.
 Kula, (Bačka), 29. trav., 24. lip.,
 6. kolov., 15. list.
 Kun-Dorožma, (Čongrad), 1. velj.,
 29. lipnja, 16. rujna, 8. pros.
 Kun-szt-Mikloš, 3. velj., 16. svib.
 22. kolovoza, 29. prosinca.
 Kutaš, 5. travnja, 30. lipnja, 31.
 srpnja, 6. rujna.
 Lugoš, (Kraššov.) 10. veljače, 10.
 svibnja, 2. srpnja, 21. listopad.
 Madaraš, 25. siječnja, u ned. prid
 Spasovo, 25. srpnja, 26. list.
 Magoč, (Baranja ž.) 14. veljače,
 18. travnja, 13. srpnja, 7. list.
 Majša, 9. veljače, u poned. posli
 sv. Trojstva, 27. kol., 11. stud.
 Mako, u subotu prid „Judica“ ne-
 dilju, u sub. prid 24. lipnja, 19.
 kolovoza, 19. studena.
 Martonoš, 8. lipnja, posle male
 Gospe u nedilju, 7. studena.
 Mitrovica, (Hrv.) na 40 mučeni-
 kah, na Cvitnu nedilju, na Spa-
 sov, na Iliju, na malu Gospu.
 Mohač, 24. veljače, 17. travnja,
 24. lipnja, 11. stud., 21. pros.
 Moholj, (Bač.) 30. svib., 30. ruj.
 Mokrin, 14. veljače. 20. svibnja,
 20. kolovoza.
 Morovica, posle sv. Josipa u ne-
 dilju, posljednje nedilje srpnja,
 prve nedilje studena.
 Nagy-Kireš, 5. ožujka, 24. trav.,
 27. lipnja, 26. list.
 Nagy-szt.-Miklós, 5. trav., 5. srp.,
 25. listopada.
 Nagy-Szombat, 21. siječnja, 11. ožj.,
 29. travnja, 1. svibnja, 24. lip-
 nja, 29. srpnja, 9. rujna, 28.
 listopada, 2. prosinca.
 Nadašd, 19. ožujka, 20. kolovoza.
 Nemeš-Militič, 9. svib., 20. list.
 Novi-Sad, 20. ožujka, 19. svibnja,
 10. kolov., 29. listopada.

Novo-Selo, 25. veljače, 8. lipnja,
14. rujna, 1. studena.
Osik, 20. siječnja, 24. travnja, 20.
srp., 18. list.
Pakš, u ponedjeljak prid 16. svib.,
15. srpnja, 21. rujna, 19. stud.
Palanka, u prvi ponedjeljak svibnja
i listopada.
Pančevo, na Gjurgjev, na Petrov,
na mal. gospojinu.
Papa, na svitlo Marino, na Bla-
govist, na sv. Trojstvo, na po-
hodjenje Bl. D. Marije, na ve-
liku Gospojinu, na malu Gosp.
na začetje Bl. D. M.
Pešta, na Josip, na Medardu, na
Ivana glasovika, 15. studena.
Perjamoš, 24. travnja, 15. lipnja,
24. rujna.
Petrovoselo, u ponedjeljak prid 8
svibnja, 30. kolovoza, 7. stud.
Pečuh, u ponedjeljak posli svitla
Marina, u pon. prije Duhova,
na pohodjenje Bl. D. M., na
Katarinu.
Pečka, u ned. prid 9. svib., 14. ruj.
Pečvarad, miseca veljače na dan
Valentina, travnja na Albu, ko-
lovoza na veliku Gospu, na sv.
Luku.
Petrovaradin, 24. velj., o Petrovu,
o Marti.
Požega, na Antun, na Cvitnu ned.,
na Duhove, na Tereziu, na Tomu.
Požun, na Vincu travnja miseca,
na Ivana krstitelja, na Lucu.
Prgl.-szt.-Iván, u ponedjeljak prid
24. lipnja.
Rekaš, 9. veljače, 16. lip., 16. ruj.
Revkomarom, 29. trav., 1. svibnja,
24. lipnja, 12. kol., 30. rujna,
1. list., 26. stud.
Ruma, (Bačka), 13. trav., 29. svib.,
13. lip., 29. srp., 29. rujna.
Šarkanj, 10. svibnja, 23. kolov.,
11. stud.
Šikluš, 19. ožujka, u ponedjeljak
posli sv. Trojstva, u ponedjeljak
te nedilje, kad je velika Gosp.,
30. stud., 2. Prosinca.
Šopron, prvi ponedjeljak korizme,
prvi ponedjeljak svibnja, zadnji
poned. kolovoza, prvi ponedilj.
posli Elizabete.

Sarvaš, 24. velj., 24. lipnja, 19.
listopada, 21. prosinca.
Santo (Abauj var.) u sridu prid
Uskrs, 13. srpnja, 4. listopada,
6. prosinca.
Segedin, 5. svib., 3. srpnja, 10.
listopada, 30. studena.
Segsard, u ponedilj. i utorak tih
nedilja u koje spadaju: Cvitni-
ca, Brašančevo, pohodjenje Bl.
D. Mar., našašće križa i svete
Elisabeth.
Szent-Marton, 24. veljače, u pon.
prije Duhova, 10. kol., 11. stud.
Sent-Marton, (Šopron v.) 24. velj.
10. kolovoza, 25. listopada.
Szt Mikloš, 5. travnja, 5. srpnja,
25. list.
Szt.-Mikloš turski, 17. travnja, 26.
srpnja, 4. list.
Szt.-Tamaš, 12. ožujka, 26. srp.,
20. rujna.
Sonta, (Bačka), 26. ožujka, 22.
list., 17. kolovoza, 19. studena.
Stolni-Biograd, (Fehérvár). na či-
stu nedilju, u ponedjeljak posli
Gjurgjeva, na Ivana, Bartola,
Demetriju.
Slankamen, 2. srpnja.
Solnok, 24. veljače u nedilju prid
Spasov, 8. rujna, 5. studena.
Stanišić (Bačka), 12. trav., 4. list.
Sombor, (Bačka), na Blagovist, o
Spasovu, o velikoj Gospi, 25.
studena.
Subatica, o Matiji, 16. svibnja,
8. rujna, 28. listopada.
Temerin, 25. veljače, 5. svibnja,
4. rujna, 22. studena.
Temišvar, 19. ožujka, 1. lip., 25.
srpnja, 29. rujna, 18. prosinca.
Tolna, u prvi ponedjeljak svibnja,
13. lipnja, 10. kolov., 5. stud.
Topanfalfa, u petak prid cvitnu
nedilju, u petak prid Duhove,
9. srpnja, 28. kolovoza, 5. stud.
Topola, 18. travnja, 13. srpnja, 4.
listopada.
Uj-Arad, 1. ožujka, 16. lipnja, 18.
listopada.
Uj-Sivac, (Bačka), 3. travnja, 10.
lipnja, 23. rujna.
Uj-Peč, 4. travnja, 10. kolovoza,
28. listopada.

Uj-Pešta, 1. veljače, 1. svibnja, u
nedilju posti 15. srpnja, i list.
Vac, prid Uskrs, u nedilju prid
pohodjenje Bl. D. M., prid Gal
apata, i na Tomu prosinca.
Varažd, 24. travnja, 25. lipnja,
25. srpnja, 5. studena.
Varadin veliki, 12. ožujka, 21.
lipnja, 8. rujna, 8. prosinca.
Varašdin (Hrv.) na Gjurgjev, na
Ivanje, na Jakov, na Mirka.
Vašarište, (Vesprem), 20. ožujka,
17. srpnja.
Vašarište, (Šomljo), na Benedikta
ožujka, na Margu srpnja, na
Lamberta rujna, i na Božić.
Verbas novi, 28. ožujka, 2. lip.,
12. rujna.
Vesprim, 6. sičnja, 14. veljače,
12. ožuj., 4. svibnja, 10. kolv.,
21. rujna, 6. prosinca.

Veliki banat, 2. srpnja, 1. rujna,
4. list.
Vilanj, 3. trav., 30. listopada.
Vinkovec, 16. svibnja, 6. kolovoza,
1. studena.
Vukovar, 1. svibnja, 24. lipnja,
15. studena.
Zabola, 27. velj., 27. svibnja, 7.
rujna, 2. studena.
Zemun, na sv. Matiju, 3. svibnja,
13. prosinca.
Zagreb. u četvrtak prije cvitne ne-
dilje, na dan posli Marka, na
Margu, na dan posli Stipana
kralja, na Šimun.
Žambek, 4. veljače, 10. trav., 24.
lipnja, 28. listopada.
Žablja. 15. travnja, 20. lipnja. 29.
rujna.
Žombolj, 19. ožujka, 29. lipnja,
8. rujna, 11. stud.

OBJAVE.

U knjigoveznici
G J U R E K R E Č I J E

mogu se dobiti svakojake

M O L I T V E N I C E

u dobrim jakim koricama takodjer u finu žulju
(granit) i kadifu vezano, n. pr.

„Razgovor Sbogom,“ „Vrata
Nebeska“ „Vinac Angjeoski“
„Vinac Bogoljubni,“ „Zlatna
Kruna,“ „Dobar Dan,“ „Mis-
na Knjižica,“ „Živa Ružica,“
„150 Čudesah,“ „52 Subota
knjiga.“

P I S A M A :

„Razgovor Ugod,“ „Kraljević Marko,“ „Senja-
nia Iva,“ „Miloš Obilić,“ „Ban Zrinjović,“ „Pisma
Svatovska,“ „Pisma Mala,“ „Pisma Velika.“

Katarine Bilišiča

prvo subotičko pogrebno skladište

kovanih i drvenih sanduka,

u kući Fóó Dežeja.

Glavno je nastojanje moje da kroz ukusno i poglavito jeftino sgotovljenje

kovanih i drvenih sanduka,

i svakojakih mrtvačkih potrebtina, pouzdanje p. n. občinstva ne samo da zavridim nego uvik i da uzdržim. U slid toga tako sam skladište moje uredila da ne samo i višjem zahtivu odgovara (primireno bude), nego da i siromašnjima tugujućima od svakog teretnog traživanja slobodnu izručbu osiguravam.

Kada podpuno uredjeno skladište moje u cinjenu pažnju vam priporučujem držim za spomenuti, da po naručbi tugujućih osoba primam nakititi sa čojom sobe, žalobne kapije i t. d. tako i odar mrtvački, tilo i kapijo-čuvare u krasnoj crnoj haljini pribaviti; dalje spominjem osobito

mrtvačka kola moja

sa modro-zlatnim ili crno-zlatnim nakitom, takodjer uz ova sa krasnimi konjskimi pokrovi sa dva iliti četiri konja.

Priporučujuć se štovanom občinstvu za što veće naručbine, zajamčujem strogo solidnu podvorbu

S osobitim poštovanjem

Katarina Bilišič.

Pokrajinske naručbe brzojavnim putem točno se ovršivaju.

Brzojavni naslov (adresa) isto tako.

ILLIĆ, VOJNIC I DRUGOVI

u SUBOTICI,

u kući gospodina Vermeša, prikoputa svetog trojstva.

Priporučuju

„kod ZARUČNICE“

nazvanu

KROJNU TRGOVINU.

Veliki izbor

postava, čoje, svile, konofasa, paje obične i roljane.

Svake vrsti litnih novostnih roba, (espapa) za mušku i žensku porabu

Za poštenu poslugu i miru po najumirenoj cini dobro stoje gornji.

FILIP FISER

u Subotici,

ulica Deakova, u kući Piukovićevoj.

Priporučuje svoje obilno opremljeno skladište

pravih stivnih lula.

Mogu se dalje dobiti: svakojaki zlatni i srebrni uresi (dragocinosti). lanci za sate, mendjuše za novogodišnji i svečani dar, stolne sprave, takogjer darovi za kršćenje, za imendan i za neveste.

Pazari dukate i srebrnjake i stare urese, prima takodjer i popravke.

MAXSSIG & ZIMMER

U Subotici,

na glavnom trgu u zgradi velike gimnasije.

Priporučuju svoje obilno opremljeno skladište od

SVILE ČOJE (SUKNA) PLATNA

I

NOVARIJE,

uz najjeftinije cene.

Ivan Pulay gvoždjar u Subotici.

IVAN PULAY

gvoždjar

u Subotici,

Ulica Deakova, 4 ti broj u kući Jóó Dežeja.

Priporučuje svoje jeftine i dobre gvoždjarije tako :
*gvozdene šibke (motke), gvozdene osovine, dilove od
pluga, kao i od svakojakih*

GAZDINSTVENIH ROBA.

Okivanje sgrade i pokućstva, kuhinske sprave,
dalje u velikom izboru može služiti sa

*peći od salivenog gvoždja
za grijati s drvom i ugljenom.*

Ulica Deakova, 4-ti broj u kući Jóó Dežeja.

Svakojakeh gazdinstvenih roba.

Peći od salivenog gvoždja.

SIMUN SZÉKELY

priporučuje svoju, od 18 godina, u Subotici na tržištu, u zgradi gimnazije postojeću

knjigo, kotte, artije, sridstvo-pisanjem, risanjem

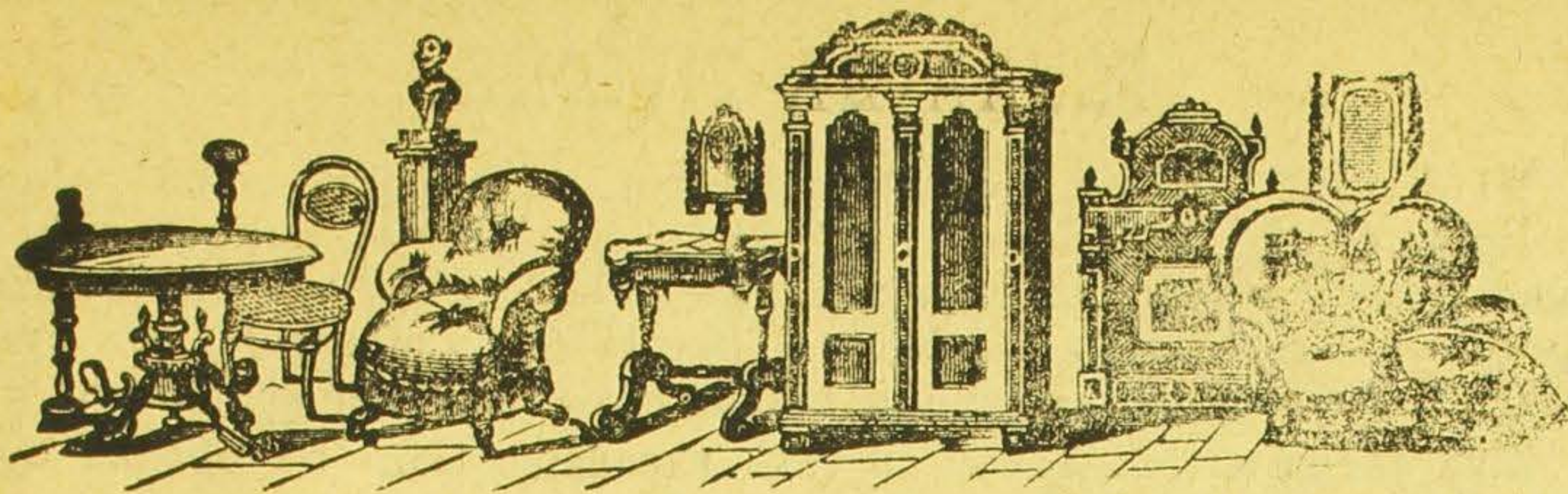
podpuno uredjenu

TRGOVINU,

takodjer **madjarsku i nimačku pozajmnu knjižnicu.**

Mogu se dobit u ovoj trgovini svakojake vrsti nauke knjige, zemljokazi, primeri za odvitnike i seonske bilježnike.

Mogu se naredit: ma po kim i ma u kakvom mistu izdate knjižne radnje, knjigovežnje, i makarkakvi u tiskarnu struku spadajući poslovi. Prima se pridplata na u našoj i u inoj državi izdate listove (novine) po izjavljenoj cini.

Van szerencsém a tisztelt közönség becses tudomására hozni, miszerint a katona utczában, saját házamban levő

butor raktáramat

ujonnan berendeztem, minél fogva azon helyzetbe jutottam, hogy a nagyérdemű közönség rendelkezése alá nem csak mindennemű kárpitos munkáimat, de az asztalos ipar bármiféle kész munkáit is bocsájthatom; egyszersmint miután munkaerőm szintén száporodott, nem csak

uj munkák

de bármily

átalakítások és kijavítások

teljesítésére is vállalkozom.

Tisztelettel

Jeney Mihály,

kárpitos és butor raktáros Szabadkán.

POUKA ZA DIVOJKE.

Vi divojke znate da vam i nekažem, da momci većma vole divojke lipog čistog lica, nego li one izgorene, pigave, bubuljčave i pokrpane; i zaoto se mnogo iz medju vas nalazi takovih — koje čezneć za lipotom — onu vrlo škodljivu i pogibljivu i otrovnu tako zvanu „saradžiku“ sastavljaju pa s njom mažu, peru i žuljaju svoj obraz.

Živa je istina, da se od te vaše saradžike koža na obrazu oguli i pomladi, al se i što prije ta lipota uništi, i pokaže se zločin takovog mazanja; jer se od saradžike posle obrazi namrskaju i budu pokrpati, zubi pocrnu i poizpadaju. — Promotrimo samo jednu mladu posli udaje na 2—3 godine, koja se je sa saradžikom gladila, ta vam izgleda kao god jedna stara baba, ta taj prokleti otrov saradžike tako joj je namrskao i nagrdio obraze. da niko nemože pripoznati, da je to ta, koja je prije 2—3 godine tako krasna i lipa divojka bila.

I naš veličanstveni kralj je razprodaju saradžike zabranio pod najstrožijom i najvećom kaštigom.

I zato da se uklonite od takog otrovnog i opasnog mazanja, jasam proiznašao jednu vrlo izvrstnu ukrasujuću i polipšajuću likariju, za obraze, koju ako će te redovno upotribljavati ne samo da će vam se od saradžike pokvareni obrazi izličiti, nego još i od prirode (naravi) nanešene, izrasle svake pokrpe, pige, bubuljice po sve moraju se očistiti sa obraza, i učinit će vam lice čisto, bilo kao mliko, mekano kao kumaša i posli žetve — kojoj su obrazi od strašne prižege sunca pocrnuli i izgorili, moraju biti bili i glatki.

Ovaj polipšajući, blagi lik zove se „Marino mliko“; zato vas umoljavam i pozivam, da se obratite s podpunim pouzdavanjem na orabu ovakog lika, i biti ćete što prije uvireni, da od njega podpuno korist imate, i da ćete se šnjim posve zadovoljiti i više puta ga potražiti; već i sad mnogo jih ima, koji bilinu i čistoću svoga obraza samo „Marinom mliku“ imadu zahvaliti.

Ovaj lik tako jeftino prodajem, da svaka i najsiromašnija divojka može ga sebi nabaviti, jer bočica „Marinog mlika“ sa stoji iz samo 60 nov., a može biti dosta za godinu dana.

Takovi se lik može dobiti i u pomasti, koji se zove „Marin Crem“ i od takove je i tolike koristi kao god i „Marino mliko“ Cina mu je za jednu škatulju 1 frt.

Jedan komad „Marije mličnog sapuna“ dobiva se za 25 nov.

Na dalje priporučujem najčistiji i nepovridjeni snižno — bili prašak za lice, koji se zove „Marin hajpor.“ Cina jednoj škatulji 50 nov.

Konačno još priporučujem i tako zvani „Marin sapun“ koji ne samo da lice polipša, nego je i najbolji za umivanje. — Jedan komad stoji 25 nov.

Sva ova napomenuta sredstva mogu se dobiti samo u Subotici u velikoj likarni na piaci u sgradi velike škole

u likarni JÓÓ.

 Stranim naručiteljem pako razasiļjem po pošarskom pouzeću (utánvétel mellett).

Najbolji kućni likovi.

1) *Soda-šećer*. Ovaj šećer pomaže probavu, jači utrobu, uništi vatru utrobe, grižu criva, i najbolji je lik protiv koleri. *Cina je 35 nov.*

2) *Kapi Marija-celske*. Ove je kapi iznašao i sastavio otac Ambrozia Franjevac, koji je živio 107 godina upotribljujuć ove kapi. Moć ovih kapi nijedan drugi lik nenadmaša u slidećih bolestih : kad komu nepada sladko jilo ; kad tkomu smrde usta ; ako tko ima slab želudac ili vitrove po trbuhu, kad tko ima glista i grčeva u crivima, kad tko ima žutinu, ili mu slezina i žigerica otiče. *Cina je 35 nov.*

3) *Franjina rakija*. Ovaj kućni lik dobar je protiv cipaniji, oticanju, lomljenju kosti, zubobolji, kostobolji, prsobolji i rknjačobolji. — *Cina 35 nov.*

4) *Liker-rakija*. Starima čeljadima neobhodno nuždni lik, jer pokrene u njima vitrove, uništi utrobobolju, grčeve i koliku, a osim toga najsigurniji lik protiv koleri. *Cina 70 nov.*

5) *Gvozdene pillule* — bobice. — Ovaj lik najboljim se pokazao za cure, koje nemaju lica ili vrimena, ako su soli jile, i od nje obolile ozdravit će i rumeno lice će natrag dobit; uništi kašalj i gušenje, te pokripi im tilo. *Cina 60 kr.*

6) *Prah „Fiaker“* uništi takim kašljanje, prsobolju, sušicu, kočnju, zamuklost i svaku bol prsa i grkljana. *Cina 50 nov.*

7) *Uložni balžam*. Ovaj balzam uništi takim cipaniju kostiju ma u kojem udu tila, sgrčene žile i živce izupravni, i svakaki otok oplasni. *Cina 70 nov.*

8) *Svetog Ivana kapi*. Ovaj puku mili lik priterešen trbu popravi, i osobito u vrime svinjokolja pokvareni trbu na misto donese pokripi i sposebnim ga učini da mož ponovo dobro jila probavljati. *Cina 50 nov.*

Svi ovi navedeni likovi mogu se jedino dobiti na glavnom trgu pod velikom školom

u likarnici Jóó.

Osim toga u istoj likarnici mož se dobit i glasovito

Amerikansko kalamilo za žito.

Prošle dvi godine od kako su nam gazde u većim broju upotribljavali spomenuto kalamilo nije bilo u njihovom žito ni smitu, a ni kukolja ; to mogu posvidočiti prvi nam zemljoposidnici i gazde, kao to su Vojnići, Stipići, Čurčići, Varge i Prčići i mnogi drugi.

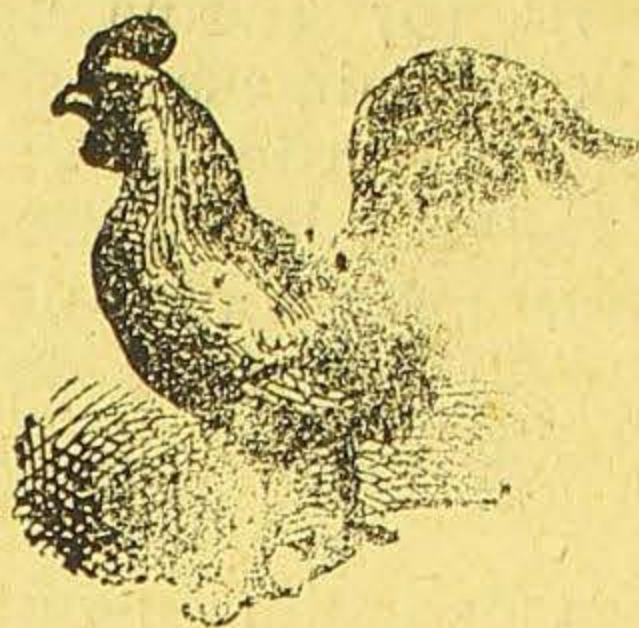
Rečeno kalamilo dobit se mož uz umirenu cinu, jer na jedan lanac se triba više nego samo 25 novčića.

NIKOLE AUBERMANN

trgovina mirodije, tvarine, mastila, vina i sladkiša

kod

„CRNOG

PIVCA“

na glavnom trgu u kući Milirovićevoj.

Priporučuje — uz osiguravanje najbolje i najjeftinije podvorbe — svoje obilno opremljeno skladište od šećera, pirinča, dalje sladkiše t. j. ribe, ribju mrst (ikru), zejtinsrdeljice, Ementhalski, Grojski i Liptovski str i Erdeljsku salamu.

Poziva osobitu pažnju p. n. občinstva na slideće robe, koje uvek u najboljoj kakvoći su u skladištu, t. j. Nobleske i Hoarske pokosti (lak), svakojake ovozemske pokosti i uljeva (zejtina), takedjer suva i u zejtinu sgotovljena mastila.

Dalje velika gotovina prave kinezke čaje t. jamajkanskog ruma, ino- i ovozemska vina, prava francuzka slačica

MALAGA VINO.

Erdeljski sladkiši spirituoza pitja, vodke (likeri), prava sremska šljivovica u najubavnijem proizvodu i uz vrlo jeftine cine.

Ino- i ovozemske rudne i likovite vode.

S osobitim poštovanjem

Nikola Aubermann.

B.Š. knjižnica
Ivan Kujundžić

zkv.h.org.rs

Prva amerikanska

Prva amerikanska

ŠIVALA

(ŠIVAČE MAŠINE)

od svake vrsti na jedno-nediljno obročno odplaćivanje
i uz pet godišnje jamstvo mogu se dobiti u ovdašnjem
tvorničkom skladištu

A. FRANK-a,

1-vi krug Friedman-ovoj kući nuz štedionicu.

Takogjer tu obavljaju se popravke strojeva (mašina) od svake vrsti.

≡ Obuka bez plaće daje se u istoj kući. ≡